

НАРЕДБА

за устройството, експлоатацията и техническия надзор на ацетиленови уредби

(Приета с ПМС № 187 от 12.07.2001 г., обн., ДВ, бр. 66 от 27.07.2001 г., в сила от 28.08.2001 г., изм., бр. 115 от 10.12.2002 г., изм. и доп., бр. 114 от 30.12.2003 г., изм., бр. 40 от 16.05.2006 г., в сила от 5.05.2006 г., изм. и доп., бр. 85 от 20.10.2006 г.)

Глава първа

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. (1) С наредбата се уреждат техническите изисквания, правилата и нормите за устройство, монтаж и безопасна експлоатация и редът за осъществяване на технически надзор на ацетиленовите уредби за получаване на ацетилен при взаимодействие на калциев карбид и вода, включващи ацетиленовите инсталации и съоръженията към тях.

(2) Ацетиленови инсталации по смисъла на наредбата са:

1. ацетиленови генераторни станции;
2. преносими ацетиленови генератори;
3. ацетиленови бутилкови инсталации;
4. пълначни станции за ацетиленови бутилки.

(3) Съоръжения към ацетиленовите инсталации по смисъла на наредбата са:

1. ацетиленопроводи;
2. предпазни устройства за ацетилен;
3. маркучи за ацетилен;
4. горелки и резачи, работещи с ацетилен.

Чл. 2. Изискванията на наредбата не се отнасят за:

1. инсталации, които произвеждат ацетилен не от калциев карбид;
2. инсталации, които произвеждат ацетилен от калциев карбид в количество не по-голямо от 0,5 кг;
3. инсталации за химическо преработване на ацетилен;
4. инсталации, които произвеждат ацетилен за осветление и/или за отопление, както и инсталации, използвани или монтирани на транспортни средства или предназначени за научноизследователски цели;
5. (нова - ДВ, бр. 85 от 2006 г.) устройството на ацетиленовите инсталации и съоръженията към тях, за които има влезли в сила наредби по чл. 7 от Закона за техническите изисквания към продуктите (ЗТИП).

Чл. 2а. (Нов - ДВ, бр. 85 от 2006 г.) Устройството на ацетиленовите инсталации и съоръженията към тях, което съответства на изискванията на българските стандарти, се приема, че съответства на техническите изисквания, правилата и нормите на наредбата.

Глава втора

ИЗИСКВАНИЯ КЪМ УСТРОЙСТВОТО НА АЦЕТИЛЕНОВИТЕ ИНСТАЛАЦИИ И СЪОРЪЖЕНИЯТА КЪМ ТЯХ

Раздел I

Общи изисквания

Чл. 3. Конструкцията на основните технологични съоръжения на ацетиленовите инсталации трябва да осигурява:

1. отстраняване на въздуха и на ацетилено-въздушната смес преди пускането в действие, след зареждане на химически очистители или изсушители, преди и след ремонт на съоръжението;
2. възможност за вътрешен и външен преглед и контрол;
3. изключване на възможността за искробразуване при експлоатация;

ИЗИСКВАНИЯ КЪМ УСТРОЙСТВОТО НА АЦЕТИЛЕНОВИТЕ ИНСТАЛАЦИИ И СЪОРЪЖЕНИЯТА КЪМ ТЯХ

---

4. плътност;

5. изключване на възможността за превишаване на допустимите налягания и температури;

6. надеждно заземяване;

7. изключване на възможността за получаване на вакуум.

Чл. 4. Технологичните съоръжения на ацетиленовите инсталации за ниско и средно налягане трябва да са защитени срещу обратен удар на пламъка и от проникване на кислород и въздух от страна на консуматора на ацетилен, а съоръженията на инсталациите за високо налягане - от разпространяване на взривното разпадане на ацетилен.

Чл. 5. Конструкцията на основните технологични съоръжения на ацетиленовите инсталации трябва да изключва възможността за възникване при работни условия на налягане и температура, при които е възможна екзотермична реакция, придружена от взривно разпадане и полимеризация на ацетилен.

Чл. 6. Ацетиленовите инсталации се изработват от материали, устойчиви на механичното и топлинното натоварване, възможната корозия и опасните реакции с технологичните продукти, които се получават при производството на ацетилен.

Чл. 7. Качеството на материалите, които се използват за изработване на елементите на ацетиленовите инсталации, се потвърждава с удостоверение за качество, издадено от производителя им.

Чл. 8. За изработване на елементите на ацетиленови инсталации, които имат непосредствен контакт с ацетилен, не се допуска използването на:

1. мед и медни сплави със съдържание на мед, по-голямо от 65 на сто;
2. сплави, съдържащи мед - за изработване на елементи с голяма повърхност - филтри, сита и др.;
3. алуминий, ако може да влезе в контакт с ацетилен, съдържащ примеси от калциев хидроокис или от амониак;
4. сив чугун с якост на опън, по-малка от 196 МПа, и ковък чугун с якост на опън, по-малка от 300 МПа;
5. материали, които са неустойчиви на действието на използваните разтворители - в инсталациите за високо налягане;
6. сребро и сплавите му;
7. живак;
8. магнезий - с изключение на антикорозионните покрития;
9. стъкло - с изключение на наблюдателните стъкла, защитени от повреждане и използвани само на инсталации за ниско и средно налягане, манометри с U-образна тръба и други средства за измерване.

Чл. 9. За запояване се допуска използването на сребърни сплави със съдържание на сребро не по-голямо от 41 на сто, на мед не по-голямо от 20 на сто и широчина на запоения шев не по-голяма от 0,3 мм в местата, където сребърната сплав влиза в съприкосновение с ацетилен. В случай че широчината на шева е по-голяма от 0,3 мм или шевът е разположен в място, недостъпно за контрол, съдържанието на сребро в сплавта за запояване не трябва да е по-голямо от 25 на сто.

Чл. 10. Уплътняващите материали за разглобяемите съединения се избират в съответствие с тяхното предназначение, като се вземат под внимание налягането, механичното натоварване, топлинното и химическото въздействие, а също и взаимното въздействие на допиращите се материали.

Раздел II

Ацетиленови генератори

Чл. 11. (1) Ацетиленовите генератори за ниско налягане се изчисляват на якост за налягане не по-ниско от 1,5 пъти от максималното работно налягане.

НАРЕДБА ЗА УСТРОЙСТВОТО, ЕКСПЛОАТАЦИЯТА И ТЕХНИЧЕСКИЯ НАДЗОР НА АЦЕТИЛЕНОВИ УРЕДБИ

(2) Ацетиленовите генератори за средно и високо налягане се изчисляват на якост за налягане 0,23 МРа.

(3) Дебелината на стените на ацетиленовите генератори трябва да е не по-малка от 1,5 мм. Допуска се намаляване дебелината на стените до 1,25 мм, при условие че външните и вътрешните им повърхности са поцинковани.

Чл. 12. Вътрешната повърхност на бункера за карбид на генератор от тип „карбид във вода” трябва да е покрита с материал, изключващ искрообразуване при експлоатация, обслужване, поддържане и ремонт.

Чл. 13. Максимално допустимите температури в ацетиленовите генератори са:

1. на водата в генератора - до 80 °С;
2. на ацетилен при изхода от генератор по „мокър способ” - до 100 °С;
3. на ацетилен при изхода на генератор по „сух способ” - до 110 °С;
4. на ацетилен в газификационното пространство на генератор по „сух способ” - до 120 °С.

Чл. 14. Конструкцията на генераторите трябва:

1. да осигурява пълна газификация на карбида и лесно отделяне на карбидната каша и остатъците от неразложения карбид и други включвания;
2. да осигурява отстраняването на сместа от ацетилен и въздух от генератора преди началото на експлоатацията или след зареждане с карбид;
3. да не позволява образуване на втвърдявания и затлачвания;
4. да осигурява запълване на газообразувателя с вода до необходимото ниво;
5. да дава възможност за вътрешен и външен преглед, почистване и техническо обслужване и да има херметически люкове за контрол; при наличието на сменяеми дъна и капаци за преглед и почистване наличието на люкове не е задължително.

Чл. 15. Конструкцията на ацетиленовите генератори по „сух способ” трябва да осигурява:

1. получаване на прахообразен калциев хидроокис, съдържащ не повече от 0,1 на сто по маса неразложен карбид;
2. непрекъснато движение на карбида за пълно отделяне от повърхността му на прахообразния калциев хидроокис;
3. отсъствие на въздух при отделяне на прахообразния калциев хидроокис.

Чл. 16. (1) Конструкцията на генераторите тип „потопяне на карбид във вода” трябва да изключва възможността за започване на процеса на газификация в отворено състояние на генератора.

(2) Кошницата за карбид трябва да осигурява равномерно проникване на водата от всички страни, а размерите на отворите не трябва да са по-големи от допустимите размери на късовете карбид. Обемът на кошницата не трябва да е по-голям от 1,1 пъти от най-голямото допустимо зареждане.

Чл. 17. (1) Обемът на касетките при генераторите тип „вода върху карбид” трябва да е не по-малък от двукратния обем на зареждащия карбид. Допустимата височина на зареждане трябва да е ясно означена на касетката.

(2) Закрепването на касетките трябва да изключва възможността за самопроизволното им преобръщане. Касетките трябва да са разделени на секции, да могат лесно да се изваждат и да се почистват.

(3) Конструкцията на генераторите трябва да осигурява пълно потопяне във вода на остатъците от карбид и калциев хидроокис след разлагане на карбида.

Чл. 18. (1) Обемът на дозатора за карбид на генераторите тип „карбид във вода” на ацетиленовите инсталации от II група трябва да е не по-голям от 1,1 пъти от допустимия обем за пълнене с карбид при максимални размери на късовете карбид.

(2) Карбидът от дозатора трябва да попада във водата по възможно най-краткия път.

(3) Генераторите трябва да имат устройство против образуване на вакуум.

ИЗИСКВАНИЯ КЪМ УСТРОЙСТВОТО НА АЦЕТИЛЕНОВИТЕ ИНСТАЛАЦИИ И СЪОРЪЖЕНИЯТА КЪМ ТЯХ

(4) Налягането, температурата и нивото на водата в генераторите с производителност над 20 куб. м/ч трябва да се поддържат автоматично.

Чл. 19. Стационарните генератори, предназначени за преработване на карбиден прах, трябва да имат устройства за улавяне на карбидния прах във водата.

Чл. 20. Ацетиленовите генератори на ацетиленовите инсталации от II група трябва да имат устройства за контролиране нивото на водата, температурата на водата и температурата на ацетилен. Допустимото най-ниско и най-високо ниво на водата трябва да бъде ясно означено на устройството.

Чл. 21. Ацетиленовите генератори тип „вода върху карбид“ и тип „потопяне на карбид във вода“ трябва да имат тръбопровод за продухване, ако обемът на газообразувателя над нивото на водата е по-голям от 0,1 куб. м.

Чл. 22. Стационарните генератори с подвижен балон трябва да имат устройство, показващо степента на напълване на балона с ацетилен.

Чл. 23. Ацетиленовите генератори трябва да имат устройство за прекратяване на подаването на вода и карбид в случай на продължително прекъсване на консумацията на ацетилен.

Чл. 24. (1) Генераторите на ацетиленовите инсталации от II група и съоръженията им трябва да имат щуцери за продухване с инертен газ и за вземане на проби от ацетилен.

(2) При продухване газовете трябва да бъдат отведени на безопасно място.

Чл. 25. Ацетиленовите генератори по „сух способ“ трябва да имат устройство за непрекъснато разбъркване в процеса на разлагането на карбида.

Чл. 26. (1) Ацетиленовите генератори трябва да имат предпазен затвор.

(2) Преносимите генератори за високо налягане трябва да са снабдени с предпазна мембрана и предпазен клапан. Газолдерът трябва да има кран за изпускане на първоначално образувания газ.

Чл. 27. Стационарните генератори по „сух способ“ трябва да имат предпазна мембрана, оразмерена срещу недопустимо превишаване на налягането.

Чл. 28. Преносимите ацетиленови генератори с производителност под 3,2 куб. м/ч трябва да са конструирани за еднократно зареждане с калциев карбид, необходим за непрекъснатата работа на генератора в продължение на не повече от 1 час при номинална производителност.

Чл. 29. Ацетиленовите генератори трябва да осигуряват устойчива работа от 0,2 до 1,1 куб. м/ч от номиналната им производителност.

Чл. 30. Химическите съединения, с които се зареждат филтрите, не трябва да отделят вещества, действащи корозионно върху металните части на генератора или газопровода, и не трябва да образуват експлозивни съединения с ацетилен.

Чл. 31. Генераторите трябва да бъдат покрити отвътре и отвън с антикорозионно покритие.

Чл. 32. На тялото на всеки генератор трябва да има ясно открояващ се надпис „Огнеопасно - пази от огън“.

Раздел III

Ацетиленови генераторни станции

Чл. 33. (1) Съоръженията към генераторните станции за високо налягане, както и изсушителите и компресорите се изчисляват на якост при налягане, равно на дванадесеткратното работно налягане, но не по-ниско от 2,5 МПа.

(2) Допуска се изсушителите по ал. 1 да се изчисляват на якост на налягане 2,4 пъти по-високо от работното налягане, ако са снабдени с разрушаващи се елементи за ограничаване на налягането.

Чл. 34. (1) Ацетиленопроводите за ниско и средно налягане в ацетиленовите станции се изчисляват на налягане не по-ниско от работното налягане на основните съоръжения.

НАРЕДБА ЗА УСТРОЙСТВОТО, ЕКСПЛОАТАЦИЯТА И ТЕХНИЧЕСКИЯ НАДЗОР НА АЦЕТИЛЕНОВИ УРЕДБИ

(2) Ацетиленопроводите за ниско и средно налягане извън ацетиленовите станции се изчисляват на налягане, равно на десет пъти работното налягане, увеличено с 1,0 МРа.

Чл. 35. (1) Ацетиленовите станции за ниско налягане се изчисляват на якост при налягане не по-ниско от 1,5 от максималното допустимо работно налягане.

(2) Ацетиленовите станции за средно налягане се изчисляват на якост при налягане, равно на 0,23 МРа.

Чл. 36. Ацетиленовите станции трябва да имат:

1. устройство, блокиращо автоматично зареждането с калциев карбид на генератора при отсъствие на вода в хранящия резервоар или при понижаване на налягането в хранящия с вода тръбопровод;

2. устройство за автоматично включване и изключване подаването на вода от водопроводната мрежа във водния резервоар в зависимост от нивото на водата в него;

3. устройство за блокировка, осигуряваща автоматично продухване с азот на въздуха в бункера при отваряне на люка за зареждане с карбид.

Чл. 37. (1) Ацетиленовите станции, произвеждащи ацетилен за пълнене на бутилки, трябва да имат:

1. блокировка на газголдера с механизма за подаване на карбид за генераторите тип „карбид във вода” и устройство, регулиращо подаването на вода в генераторите по „сух способ”;

2. сигнализация в компресорното отделение за:

а) достигане на максимално или минимално гранично количество или налягане на ацетилен в газголдера;

б) достигане на допустимите налягания в рампите за пълнене на бутилките;

3. автоматично изключване на двигателя на компресора при недопустимо превишаване на налягането.

(2) В случай че не се включи защитата по ал. 1, т. 3, трябва да се задейства алармена инсталация и операторът на компресора да изключи двигателя ръчно.

Чл. 38. Ацетиленовите станции, произвеждащи ацетилен за пълнене на бутилки с производителност над 20 куб. м/ч, трябва да имат автоматични устройства за:

1. бързо понижаване на налягането на ацетилен в рампите за пълнене към пълначната станция;

2. продухване с азот на рампата за пълнене при аварийни случаи.

Чл. 39. Газголдерите трябва да имат:

1. устройства срещу превишаване на допустимото налягане, получаване на вакуум и замръзване;

2. устройства за отделяне и изпускане на водата;

3. уред за контрол на налягането;

4. спирателна арматура на входящия и изходящия тръбопровод;

5. тръбопроводи за продухване със спирателна арматура;

6. устройство за мълниезащита - в случай че са монтирани на открито.

Чл. 40. (1) Газголдерите с плаваща камбана трябва да имат указател за нивото на камбаната, на който ясно да са означени долното и горното допустимо положение на камбаната.

(2) При достигане на най-ниското допустимо положение на камбаната на газголдера, както и при спадане на налягането под допустимото трябва да се включва светлинна и звукова сигнализация.

Чл. 41. (1) Конструкцията на съоръженията за почистване и изсушаване трябва да изключва възможността за попадане на частици в смукателния и събирателния ацетиленопровод.

(2) Пред и зад съоръженията за почистване и изсушаване на ацетилен трябва да се монтират измервателни уреди за контрол на налягането.

ИЗИСКВАНИЯ КЪМ УСТРОЙСТВОТО НА АЦЕТИЛЕНОВИТЕ ИНСТАЛАЦИИ И СЪОРЪЖЕНИЯТА КЪМ ТЯХ

---

(3) Конструкцията на съоръженията за почистване и изсушаване на ацетилен трябва да осигурява отвеждането на кондензата.

Чл. 42. (1) Компресорът за съгъстяване на ацетилен трябва да е снабден с автоматично устройство, което да го изключва при намаляване на налягането в смукателния тръбопровод под 400 Ра и при повишаване на налягането на съгъстяване над максимално допустимото работно налягане, но не по-високо от 2,8 МРа.

(2) Всяка степен на компресора трябва да има предпазен клапан с пропускателна способност не по-малка от производителността на компресора и с тръбопровод за отвеждане на ацетилен на безопасно място.

(3) Всяка степен на компресора трябва да бъде защитена срещу разпад на ацетилен.

(4) На последната степен на компресора пред манометъра трябва да е монтирана спирателна арматура с шуцер за контролно измерване на налягането.

(5) Температурата на ацетилен след съгъстяването във всяка степен на компресора не трябва да е по-висока от 110 °С, а след охладителя на последната степен - не по-висока от 40 °С.

(6) На нагнетателния ацетиленопровод на компресора трябва да има контактен термометър и датчик за автоматично изключване на компресора, в случай че температурата на ацетилен се повиши над допустимата.

(7) Продухването на съоръженията за съгъстяване на ацетилен трябва да се извършва в затворена система. Газовете от продухването се изхвърлят на места, безопасни за живота и здравето на хората, домашните животни, околната среда и вещите.

(8) Средната скорост на буталото на буталните компресори трябва да е не по-висока от 1,5 м/сек.

(9) На всеки ацетиленопровод, който свързва съоръженията за съгъстяване на ацетилен със съоръженията за разпределение, трябва да има манометър.

(10) Съоръжението за съгъстяване на ацетилен трябва да е снабдено с огнепреградител.

Чл. 43. Компресорите за ацетилен трябва да имат блокировка срещу ръчното им пускане, когато:

1. количеството на ацетилен в газолдерите е под допустимия минимум;
2. налягането в рамките за пълнене превишава допустимото;
3. налягането на водата за охлаждане на компресора е недопустимо ниско.

Чл. 44. В местата на образуване на кондензат трябва да се монтират водосъбиратели за събирането и отвеждането му.

Чл. 45. Водоотделителите трябва да се монтират по такъв начин, че да не е възможно:

1. възникване на взрив;
2. попадане на кондензат направо в канализацията;
3. замръзване.

Чл. 46. Стационарните ацетиленови генераторни инсталации трябва да имат устройство за продухване на генераторите и апаратурата чрез азот с чистота не по-ниска от 97,5 на сто.

Чл. 47. Не се допуска ползването на плоскоремъчни предавки във взривоопасните помещения на ацетиленовите станции.

Чл. 48. Всички съоръжения, уреди, апарати, приспособления, инструменти и др., използвани в ацетиленовите станции, трябва да бъдат във взривобезопасно изпълнение.

Чл. 49. (1) Отработената карбидна каша от ацетиленовите генератори се изпуска в утайници на открито. Допуска се използването на закрити утайници с естествена смукателна вентилация, при които смукателният тръбопровод трябва да е с дефлектор и да е изведен на височина най-малко 1 м над върха на покрива на най-високата сграда в радиус 30 м от утайника.

НАРЕДБА ЗА УСТРОЙСТВОТО, ЕКСПЛОАТАЦИЯТА И ТЕХНИЧЕСКИЯ НАДЗОР НА АЦЕТИЛЕНОВИ УРЕДБИ

(2) Откритите утайници се ограждат на височина не по-малка от 1 м. В долния край на ограждението се поставя защитна бордова дъска с височина не по-малка от 0,15 м.

(3) Каналите за изпускане и отвеждане на отработената карбидна каша трябва да са от закрит тип и да са достъпни за почистване и измиване с вода.

(4) Около утайниците трябва да се поставят надписи, знаци и сигнали съгласно Наредба № 4 на министъра на вътрешните работи от 1995 г. за знаците и сигналите за безопасност на труда и противопожарна охрана (ДВ, бр. 77 от 1995 г.), забраняващи пушене, палене на огън, пренасяне на горящи, нажежени или тлеещи предмети, използването на инструменти, работещи с открит пламък, и други подобни, на разстояние, по-малко от 10 м.

Раздел IV

Ацетиленопроводи

Чл. 50. Ацетиленопроводите се изработват от безшевни стоманени тръби. Допуска се тръбопроводите за ацетилен ниско налягане да се изработват от заварени тръби с прав надлъжен шев.

Чл. 51. (1) (Изм. - ДВ, бр. 114 от 2003 г.) В зависимост от допустимото налягане вътрешният диаметър на ацетиленопроводите за средно налягане трябва да бъде не по-голям от стойностите, определени в приложение № 1.

(2) Вътрешният диаметър на ацетиленопроводите за високо налягане трябва да е не по-голям от 25 мм.

Чл. 52. Дебелината на стената на ацетиленопроводите в зависимост от външния диаметър на тръбите трябва да е не по-малка от стойностите, определени в приложение № 2.

Чл. 53. (1) Ацетиленопроводите се присъединяват чрез заваряване. Фланцеви и резбови съединения се допускат само за присъединяване към съоръженията, арматурата и контролно-измервателните уреди и за монтажни съединения в неудобни за заваряване места.

(2) Надлъжните заваръчни шевове на челно заварени тръби се разполагат от горната страна на тръбата и се разместват на разстояние не по-малко от трикратната дебелина на стената.

Чл. 54. (1) Надземните ацетиленопроводи трябва да бъдат лесно достъпни за оглед.

(2) Ацетиленопроводите трябва да се полагат така, че да е изключена възможността от замръзване или нагряване на стените им над 50 °С.

(3) Ацетиленопроводите трябва да имат антикорозионни покрития. Надземните ацетиленопроводи се оцветяват в бял цвят. При наличие на изолация оцветяването на ацетиленопроводите се извършва по външната ѝ повърхност.

Чл. 55. Устройствата за събиране и отвеждане на кондензата трябва да бъдат осигурени против замръзване и да осигуряват безопасност при обслужване.

Чл. 56. (1) Ацетиленопроводите трябва да бъдат заземени. Съпротивлението на заземяване трябва да бъде под 4 Ъ и да се контролира най-малко един път в годината.

(2) Ацетиленопроводите трябва да бъдат защитени от пряко попадане на мълния.

Чл. 57. (1) Външните надземни ацетиленопроводи се монтират върху колони или естакади от негорим материал или по външните стени на сгради на разстояние от отворите за прозорци и врати не по-малко от 0,5 м, а от вентилационните шахти - не по-малко от 3 м.

(2) При надземно полагане заедно с други тръбопроводи ацетиленопроводът се разполага най-отгоре върху самостоятелни опори, а под него на разстояние не по-малко от 250 мм - останалите тръбопроводи, с осигуряване на възможност за прегледи и ремонт.

(3) При паралелно надземно полагане на ацетиленопроводи и тръбопроводи, транспортиращи огнеопасни газове и течности, техните разглобяеми съединения трябва да бъдат разположени едно спрямо друго на разстояние не по-малко от 1 м.

ИЗИСКВАНИЯ КЪМ УСТРОЙСТВОТО НА АЦЕТИЛЕНОВИТЕ ИНСТАЛАЦИИ И СЪОРЪЖЕНИЯТА КЪМ ТЯХ

Чл. 58. (1) При подземно полагане на ацетиленопроводи разстоянието от горната страна на тръбите до повърхността на земята трябва да бъде не по-малко от 0,8 м.

(2) При пресичане на подземни съоръжения се допуска намаляване на дълбочината на полагане на ацетиленопровода, при условие че ацетиленопроводът е защитен от влиянието на динамични натоварвания. При полагане на ацетиленопроводи за влажен газ на по-малка дълбочина трябва да се вземат мерки срещу замръзване.

(3) При съвместно подземно полагане на ацетиленопроводи с тръбопроводи за други газове и течности, способни да влязат в реакция с ацетилен, разстоянието между тях трябва да бъде не по-малко от 0,4 м.

Чл. 59. (1) Не се допуска полагането на ацетиленопроводи:

1. в канали, тунели и траншеи, незасипани с пръст;
2. под сгради и съоръжения;
3. през свлачища.

(2) Подземните канали на ацетиленопроводите трябва да имат контролни шахти през 50 м по тяхното протежение.

Чл. 60. Подземните ацетиленопроводи, които пресичат пътища и жп линии, трябва да се поставят в защитна тръба, като:

1. ъгълът на пресичането на ацетиленопровода спрямо оста на пътя или жп линията е не по-малък от 45°;

2. краищата на защитната тръба се извеждат на разстояние не по-малко от 2 м от банкета на пътя и не по-малко от 3 м от външната релса на жп линията или от края на платното на пътя;

3. разстоянието от горната част на защитната тръба трябва да е не по-малко от 1 м до основата на траверсата или 0,5 м до платното на пътя;

4. диаметърът на защитната тръба трябва да осигурява хлабина между тръбите не по-малка от 20 мм и не по-голяма от 100 мм;

5. в местата на пресичането ацетиленопроводът трябва да има минимален брой заваръчни шевове.

Чл. 61. (1) При пресичане на подземни ацетиленопроводи от други подземни съоръжения вертикалното разстояние между ацетиленопровода и пресичаните съоръжения трябва да е не по-малко от 0,15 м, а между ацетиленопровода и електрически или телефонни кабели - не по-малко от 0,6 м.

(2) При пресичане на канали, шахти или тунели ацетиленопроводът трябва да е поставен в защитна тръба, двата края на която се извеждат на разстояние не по-малко от 2 м от края на канала, шахтата или тунела.

Чл. 62. Хоризонталното разстояние между надземните ацетиленопроводи и сградите и железопътните линии трябва да бъде не по-малко от определеното в приложение № 3.

Чл. 63. Надземните ацетиленопроводи трябва да бъдат отдалечени от електрокомуникации, съобщителни линии и други източници на възможно искрообразуване и от открит пламък на разстояния съгласно приложение № 4.

Чл. 64. Хоризонталното разстояние между подземен ацетиленопровод и съоръжения трябва да бъде не по-малко от определеното в приложение № 5.

Чл. 65. Височината на преминаване на надземните ацетиленопроводи над съоръжения трябва да не е по-малка от определената в приложение № 6.

Чл. 66. Ако ацетиленът не се подсушава, външните ацетиленопроводи трябва да се предпазват от замръзване, като:

1. подземните ацетиленопроводи се полагат на дълбочина в земята под границата на замръзване на почвата при спазване на изискванията на чл. 58;

2. надземните газопроводи се полагат заедно с подгриващ паропровод с налягане до 0,5 МРа в обща топлинна изолация от негорим материал.

НАРЕДБА ЗА УСТРОЙСТВОТО, ЕКСПЛОАТАЦИЯТА И ТЕХНИЧЕСКИЯ НАДЗОР НА АЦЕТИЛЕНОВИ УРЕДБИ

Чл. 67. (1) Тръбопроводите за неподсушен ацетилен трябва да се прокарат с наклон не по-малък от 3 промила към страната на влагоотделителя, поставен в най-ниската точка на трасето на тръбопровода.

(2) Влагоотделителите трябва да имат извод за отделяне на кондензата.

Чл. 68. (1) На подземните ацетиленопроводи за ниско и средно налягане периодичното отстраняване на водата от дренажните им устройства се извършва с помпа през тръба, изведена на повърхността на земята.

(2) Водата от дренажните устройства на подземните ацетиленопроводи за високо налягане се отстранява, като се използва налягането на газа.

Чл. 69. (1) В производствените помещения ацетиленопроводите трябва да се полагат на открито по стените или колоните на сградата върху негорими опори или чрез окачване. Височината на разполагане на ацетиленопроводите над пода трябва да бъде не по-малка от 2,5 м. Разстоянието между ацетиленопроводите и тръбите, транспортиращи други газове или течности, трябва да е не по-малко от 0,25 м.

(2) В случаите, когато изискването по ал. 1 не е изпълнимо, се допуска полагането на ацетиленопроводите в непроходими канали, засипани с пясък и покрити с негорими капаци.

(3) Допуска се полагане на ацетиленопровод и кислородопровод в един канал при наличие на разделителна негорима стена между тях и засипване на канала с пясък.

Чл. 70. Между външните стени на каналите за ацетиленопроводи и каналите за вентилация, електрически кабели, електрошинопроводи, паропроводи и други, както и между каналите на ацетиленопроводите и водопроводни и канализационни шахти трябва да има разстояние не по-малко от 1 м.

Чл. 71. Не се допуска полагането на ацетиленопроводи:

1. през производствени помещения, в които не се произвежда и не се употребява транспортираният ацетилен и в които се намират взривоопасни и пожароопасни производства;

2. през битови, помощни, административно-стопански, складови, електромашинни, електроразпределителни и трансформаторни помещения, а също така и през вентилационни камери и газоотводи;

3. на разстояние, по-малко от 1 м от повърхности с температура над 150 °С.

Чл. 72. Ацетиленопроводите, преминаващи през стени или плочи, трябва да се полагат в метална тръба с хлабина между тръбите не по-малка от 20 мм. Участъкът от тръбопровода, затворен в предпазната метална тръба, трябва да бъде без съединения. Хлабините между ацетиленопроводите и защитните метални тръби трябва да бъдат запълнени с негорими материали.

Чл. 73. (1) Ацетиленопроводите, подаващи газ в сгради, трябва да преминават през външните им стени в близост до мястото на употреба.

(2) До стената в сградата на достъпно за обслужване място ацетиленопроводът трябва да има спирателен вентил с манометър. Спирателна арматура трябва да има и на разклоненията на ацетиленопроводите, предназначени за подаване на ацетилен.

(3) Допуска се спирателният вентил по ал. 2 да се поставя извън сградата в заключващ се шкаф.

Чл. 74. (1) Спирателните вентили на ацетиленопроводите се поставят на височина, удобна за обслужване.

(2) За обслужване на често ползваната арматура на ацетиленопроводите, разположени на височина над 2,2 м от пода на помещението, трябва да се монтират стълби и площадки с ограждения, направени от негорим материал.

Чл. 75. (1) Ацетиленопроводът трябва да бъде защитен от постъпване на кислород или въздух от страна на консуматора и от взривна вълна от обратен удар на пламъка. Защитата се осъществява посредством течностен или сух предпазен затвор със спирателна арматура на входа.

ИЗИСКВАНИЯ КЪМ УСТРОЙСТВОТО НА АЦЕТИЛЕНОВИТЕ ИНСТАЛАЦИИ И СЪОРЪЖЕНИЯТА КЪМ ТЯХ

---

(2) При работа с изсушен ацетилен се използва сух предпазен затвор.

Чл. 76. (1) Подаването на ацетилен към сгради трябва да става от газоразпределителни постове.

(2) Газоразпределителните постове се монтират в метални, вентилируеми и заключваеми шкафове, поставени на височина от пода на помещението най-малко 0,6 м. Шкафовете се монтират на стените, колоните или на специални конструкции в близост до мястото на употреба при спазване на разстоянията, определени в приложение № 4.

(3) Шкафовете се боядисват в бял цвят с надпис с червени букви „Ацетилен. Огнеопасно.”.

(4) Разстоянието между шкафовете за ацетиленови и кислородни постове трябва да е не по-малко от 0,6 м.

Чл. 77. Постовите течностни предпазни затвори се избират в съответствие с работното налягане в ацетиленопровода и с пропускателна способност до 3,2 куб. м/ч.

Чл. 78. При ползване на ацетилен за предотвратяване на проникването на пламък при взривен разпад трябва да се поставят огнепреградители на:

1. ацетиленовите бутилкови инсталации - между колектора и редуцир- вентила на инсталацията;

2. ацетиленопроводите с диаметър, по-голям от 100 мм.

Чл. 79. Спирателните вентили на подземните ацетиленопроводи трябва да бъдат разположени в защитен кожух с извод за управлението им над повърхността на земята. Не се допуска разполагането на арматура в шахти.

Чл. 80. Ацетиленопроводите трябва да бъдат осигурени с компенсатори на температурните разширения.

Чл. 81. В краищата на надземната част на ацетиленопроводите се монтират щуцери с тапа или пробки за отстраняване на въздуха при хидравлични изпитвания и за продухване.

Чл. 82. (1) При едновременно захранване на повече от 10 заваръчни поста за газопламъчно заваряване и рязане на метали в стапели, докове и в места за строеж, ремонт и престой на плавателни съдове ацетиленът се подава чрез тръбопроводи.

(2) При по-малко от 10 поста подаването на ацетилен може да се извършва и от бутилки или от бутилкова инсталация.

Чл. 83. (1) Броят и разположението на заваръчните постове в стапели, докове и в места за строеж, ремонт и престой на плавателни съдове се определят така, че дължината на маркучите за ацетилен да не надвишава 40 м и да не е по-малка от 10 м.

(2) На всеки заваръчен пост трябва да има спирателен вентил.

Чл. 84. Когато ацетиленопроводът пресича открити и закрити стапелни места, той може да се полага под релсите между траверсите, при условие че е прокаран в метална тръба.

Чл. 85. Ацетилен за газопламъчно заваряване и рязане на кораби се подава посредством маркуч, присъединен към намиращ се извън кораба ацетиленов захранващ пост.

Чл. 86. Не се допуска в места за строеж, ремонт и престой на плавателни съдове разполагането в една ниша на ацетиленови постове с такива за кислород и други енергоносители - пара, въздух, течни горива, електроенергия и др.

Чл. 87. Ацетиленови постове и ацетиленопроводи на кораби се разполагат на най-високите им открити палуби.

Раздел V

Предпазни устройства

Чл. 88. Конструкцията на предпазните устройства трябва да е здрава и да не се деформира от ацетилено-кислородния или ацетилено-въздушния пламък и разпадане на ацетилен.

НАРЕДБА ЗА УСТРОЙСТВОТО, ЕКСПЛОАТАЦИЯТА И ТЕХНИЧЕСКИЯ НАДЗОР НА АЦЕТИЛЕНОВИ УРЕДБИ

Чл. 89. Конструкцията на течностните предпазни затвори трябва да е херметическа:

1. за открит тип - при максимално работно налягане;
2. за затворен тип - при удвоеното максимално работно налягане.

Чл. 90. Седлата и клапаните на предпазната арматура трябва да се изработват от корозионно устойчив материал, а пружините трябва да имат антикорозионно покритие.

Чл. 91. Водосборникът на течностния предпазен затвор, монтиран пред обратния клапан по пътя на ацетилен, трябва да се изчислява на якост на налягане, равно на налягането, на което са изчислени основните съоръжения.

Чл. 92. Течностните предпазни затвори трябва да имат устройства за наливане, източване и контролиране нивото на течността. Затворите от затворен тип трябва да имат и обратен клапан, който да предотвратява постъпване на кислород и въздух от мястото на консумацията на ацетилен и връщане на изтласкваната вода в затвора след задействането му. Конструкцията на открития тип течностни предпазни затвори трябва да осигурява изхвърляне на ацетилен в атмосферата при налягане не по-ниско от 1,5 пъти от работното налягане.

Чл. 93. Сухият предпазен затвор трябва да има отсекателно устройство, пламогасящ елемент и обратен клапан.

Чл. 94. Огнепреградителите за ниско налягане трябва да имат пламогасящ елемент.

Чл. 95. Огнепреградителите за средно и високо налягане трябва да имат пламогасящ елемент и отсекателно устройство.

Чл. 96. Конструкцията на течностния предпазен затвор не трябва да допуска:

1. увличане на водни капки при разход на ацетилен с 20 на сто по-голям от номиналната му пропускателна способност;
2. проникване на ацетилено-кислородна и ацетилено-въздушна смес при разход на ацетилен, равен на номиналната пропускателна способност на затвора.

Чл. 97. Предпазните устройства трябва да се монтират на следните места:

1. централен предпазен затвор - на изхода на ацетилен от ацетиленовата станция;
2. постови предпазен затвор - непосредствено на изхода на ацетилен от тръбопровода пред апаратурата за газопламъчно обработване;
3. преграда, спираща разпада на ацетилен - на изхода от компресора, на изхода на изсушителя и на входа на рампата за пълнене на бутилки с ацетилен;
4. огнепреградител за високо налягане - на входа на компресора, на входа и на изхода на изсушителя, на входа на рампата за пълнене на бутилки и между рампата за пълнене и бутилките;
5. огнепреградител за ниско и средно налягане - на входа и изхода на всеки отделен газголдер.

Раздел VI

Средства за измерване и арматура

Чл. 98. Манометрите на ацетиленовите инсталации трябва да имат надпис „Ацетилен”.

Чл. 99. На редуцир-вентила на ацетиленовите бутилки се монтират манометри с диаметър не по-малък от 60 мм.

Чл. 100. (1) Диаметърът на скалата на манометрите, които се монтират на височина до 2 м от нивото на площадката за наблюдение, трябва да е не по-малък от 100 мм, на височина от 2 до 5 м - не по-малък от 160 мм, и на височина над 5 м - не по-малък от 250 мм.

(2) Манометърът трябва да е монтиран така, че неговите показания да се виждат ясно от обслужващия персонал.

Чл. 101. (1) Манометрите се присъединяват към съоръженията така, че да могат да бъдат проверявани.

ИЗИСКВАНИЯ КЪМ УСТРОЙСТВОТО НА АЦЕТИЛЕНОВИТЕ ИНСТАЛАЦИИ И СЪОРЪЖЕНИЯТА КЪМ ТЯХ

(2) На скалата или на корпуса на манометъра се нанася предупредителен знак с червен цвят, който да съответства на работното налягане на ацетилен в съоръжението.

Чл. 102. Стъклените живачни термометри трябва да са монтирани в защитни кожуси.

Чл. 103. (1) Редуцир-вентилите на ацетиленовите бутилки трябва да имат предпазен клапан, изключващ повишаването на налягането след редуцир-вентила над допустимите граници.

(2) Не се допуска промяна на настройката на предпазния клапан, извършена от производителя на редуцир-вентила.

Чл. 104. На изхода от редуцир-вентила на ацетиленовите бутилки трябва да се монтира предпазно устройство срещу обратен удар и пламъкогасящо устройство.

Чл. 105. На входа на редуцир-вентила пред редуциращия клапан трябва да има филтър, предпазващ клапана от замърсяване.

Чл. 106. Към един постов или бутилков редуцир-вентил се допуска да се включва само един консуматор.

Чл. 107. Не се допуска използване на редуцир-вентили, които не са предназначени за ацетилен.

Раздел VII

Ацетиленови бутилкови инсталации

Чл. 108. (1) Конструкцията на ацетиленовите бутилкови инсталации трябва да осигурява:

1. отстраняване на въздуха, ацетилен и смесите им чрез продухване с инертен газ преди пускане на инсталацията в действие или след спиране на работа; продухването не е задължително за инсталация, която има до 3 бутилки;

2. плътност при максимално допустимо работно налягане;

3. сигурно заземяване;

4. (нова - ДВ, бр. 85 от 2006 г.) лесен монтаж на тръбопроводите и арматурата и удобно обслужване по време на експлоатация;

5. (нова - ДВ, бр. 85 от 2006 г.) здраво закрепване на присъединените към инсталацията бутилки.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 85 от 2006 г.) Съпротивлението на заземяване трябва да бъде под 4 ома и да се контролира най-малко един път в годината.

1. (отм. - ДВ, бр. 85 от 2006 г.);

2. (отм. - ДВ, бр. 85 от 2006 г.).

(3) Паралелно включване на редуцир-вентили се допуска, когато имат еднаква производителност и конструкция.

Чл. 109. Всяка бутилка или групи бутилки се присъединява към инсталацията със самостоятелна спирателна арматура. Това изискване не се отнася за малка бутилкова инсталация.

Чл. 110. Събирателните ацетиленопроводи и тези за присъединяване на бутилките трябва да бъдат с минимална дължина.

Чл. 111. Краят на събирателния ацетиленопровод на инсталацията трябва да бъде снабден със:

1. спирателно устройство - за инсталация над 3 бутилки;

2. филтър;

3. преграда срещу разпад на ацетилен;

4. редуцир-вентил;

5. манометри на високото налягане с обхват 0 ÷ 4,0 МРа;

6. огнепреградител;

7. спирателна арматура за ниско налягане.

НАРЕДБА ЗА УСТРОЙСТВОТО, ЕКСПЛОАТАЦИЯТА И ТЕХНИЧЕСКИЯ НАДЗОР НА АЦЕТИЛЕНОВИ УРЕДБИ

Чл. 112. Разликата в наляганята на ацетиленовите бутилки, които са свързани в една ацетиленова бутилкова инсталация, не трябва да е по-голяма от 0,3 МРа.

Раздел VIII

Пълначни станции за ацетиленови бутилки

Чл. 113. Съоръженията в пълначната станция за ацетиленови бутилки трябва да са газоплътни при максимално допустимо работно налягане.

Чл. 114. Пълначна станция с производителност на ацетилен над 20 куб. м/ч трябва да има устройства, управляеми от места, разположени вън и вътре в помещението за:

1. намаляване на налягането при аварии;
2. подаване на инертен газ в случай на авария.

Чл. 115. Съоръженията към пълначните станции за зареждане на бутилки с ацетилен трябва да са защитени с огнепреградители.

Чл. 116. Свързването на всяка бутилка към пълначната станция се извършва чрез обратен клапан.

Чл. 117. Конструкцията на пълначната станция трябва да осигурява:

1. достъпност за обслужване на ацетиленопроводите и арматурата;
2. сигурно закрепване на бутилките;
3. охлаждане на всяка бутилка при пълнене с ацетилен.

Чл. 118. При зареждане на бутилките температурата на околната среда не трябва да превишава стойностите, посочени в инструкцията за монтаж и експлоатация на пълначната станция.

Чл. 119. Максимално допустимото работно налягане в пълначната станция за ацетилен не трябва да е по-високо от 2,2 МРа.

Раздел IX

Горелки, резачи и маркучи

Чл. 120. Всички съединения на ацетиленовите инсталации - вентили, холендрови гайки и други, трябва да осигуряват необходимата плътност при работно загряване на горелките и резачите, като:

1. холендровите гайки на сменяемите накрайници трябва с леко затягане да осигуряват необходимата плътност;
2. салниковите и холендровите съединения трябва да имат запас за затягане, когато се появи пропуск в тях;
3. плътността на всички резбови съединения и запоени места трябва да се запазва при налягане в каналите за ацетилен и ацетиленова смес не по-ниско от 0,3 МРа.

Чл. 121. Вентилите на горелките и на резачите трябва да се отварят и затварят лесно с ръка без помощен инструмент и да осигуряват плътно затваряне на каналите за гориво.

Чл. 122. Вентилите на горелките и на резачите за ацетилен трябва да осигуряват плавно регулиране на разхода на газ.

Чл. 123. Конструкцията на вентилите не трябва да допуска изменение на състава на пламъка при осево или странично натискане на маховика.

Чл. 124. Ядрото на пламъка на горелките трябва да бъде симетрично относно надлъжната ос на мундшука и да има равна повърхнина като ротационно тяло.

Чл. 125. Горелките и резачите трябва да бъдат осигурени срещу обратен удар.

Чл. 126. Маркучите за ацетилен трябва да са предназначени за този газ и да бъдат придружени с удостоверение за качество, издадено от производителя им.

ИЗИСКВАНИЯ КЪМ СГРАДИТЕ И ПОМЕЩЕНИЯТА НА АЦЕТИЛЕНОВИТЕ ИНСТАЛАЦИИ И СЪОРЪЖЕНИЯТА КЪМ ТЯХ

Глава трета

ИЗИСКВАНИЯ КЪМ СГРАДИТЕ И ПОМЕЩЕНИЯТА НА АЦЕТИЛЕНОВИТЕ ИНСТАЛАЦИИ И СЪОРЪЖЕНИЯТА КЪМ ТЯХ

Чл. 127. В охранителната зона за ацетиленовите станции не се допуска строителство на сгради и съоръжения, складирането на суровини и отпадъци и паленето на огън. Охранителната зона е с широчина съгласно приложение № 7.

Чл. 128. Сградите на ацетиленовите станции и на разпределителните уредби трябва да са едноетажни, без таванни и подземни помещения.

Чл. 129. Етажността на невзривоопасните спомагателни производствени помещения може да бъде увеличена при спазване на изискванията на Наредба № 2 от 1987 г. за противопожарните строително-технически норми (обн., ДВ, бр. 58 от 1987 г.; изм. и доп., бр. 33 от 1994 г.).

Чл. 130. Височината на генераторното помещение от пода до най-ниската част на тавана трябва да е не по-малка от 3,25 м, като свободното разстояние над генераторите и другите съоръжения трябва да е не по-малко от 2 м.

Чл. 131. Вътрешните стени на взривоопасните помещения на ацетиленовите станции и на разпределителните уредби трябва да могат лесно да се почистват от прах.

Чл. 132. Подовете на взривоопасните помещения на ацетиленовите станции и на разпределителните уредби, както и на площадките за обслужване към тях трябва да са направени от материали, изключващи възможността от образуване на искри при удар по тях с метални предмети.

Чл. 133. Площадките и стъпалата на стълбите, при които има опасност от искрообразуване във взривоопасните помещения, трябва да са покрити с антистатични искронеобразуващи покрития.

Чл. 134. (1) Съоръженията на ацетиленовите станции трябва да са разположени в помещенията им така, че да са достъпни за експлоатация, поддържане, преглед и ремонт.

(2) Между отделните машини, съоръжения и апарати, които не са конструктивно свързани помежду си и изискват оглед от всички страни, и между тях и стените и отоплителните тела трябва да има проходи с широчина не по-малка от 1 м.

Чл. 135. Ацетиленовите станции, които работят и през нощта, трябва да имат аварийно осветление във взривобезопасно изпълнение.

Чл. 136. Сградите на ацетиленовите станции се разполагат в зони, защитени с гръмоотводи, и трябва да имат защита от вторични прояви на мълнии и от статично електричество.

Чл. 137. (1) Помещенията на ацетиленовата станция трябва да се отопляват посредством водно или парно отопление, като температурата на топлоносителите и на отоплителните тела не превишава 100 °С, или посредством въздушно отопление, съчетано с нагнетяваща вентилация.

(2) Температурата в производствени помещения трябва да не е по-ниска от 5 °С.

(3) Отоплителните тела в помещенията на ацетиленовата станция трябва да са с гладка повърхност, позволяваща основно почистване от прах.

(4) Не се допуска монтирането на отоплителни тела в ниши.

Чл. 138. При наличие на греди в покривните конструкции на взривоопасните помещения на ацетиленовите станции и на разпределителните уредби във всяка непроветрявана зона между гредите трябва да се монтира вентилационно устройство.

Чл. 139. Взривоопасните помещения на ацетиленовите станции с производителност до 20 куб. м/ч ацетилен трябва да имат естествена вентилация.

Чл. 140. (1) Във взривоопасните помещения на ацетиленовите станции с производителност над 20 куб. м/ч ацетилен се осигурява принудителна нагнетяваща вентилация и естествена смукателна вентилация с шесткратен обмен на въздуха за 1 час.

(2) Принудителната нагнетяваща вентилация трябва да подава въздуха в работните зони.

НАРЕДБА ЗА УСТРОЙСТВОТО, ЕКСПЛОАТАЦИЯТА И ТЕХНИЧЕСКИЯ НАДЗОР НА АЦЕТИЛЕНОВИ УРЕДБИ

Чл. 141. Не се допуска в ацетиленовите станции да има механична смукателна вентилация с изключение на случаите по чл. 144, ал. 2.

Чл. 142. Смукателите на естествената вентилация се разполагат на най- високите места в помещението и на места, където е възможно натрупването на ацетилен и образуването на взривоопасни смеси.

Чл. 143. Естествената вентилация се осъществява през шахти или изсмукващи тръби, изведени на височина най-малко 1 м над върха на покрива на ацетиленовата станция или над сградата, към която е пристроена станцията, с дефлектори, недопускащи проникването в помещенията на станцията на дъжд и сняг.

Чл. 144. (1) Принудителната вентилация на ацетиленовите станции трябва да е във взривобезопасно изпълнение и да се монтира в отделно изолирано помещение със самостоятелен изход навън и с естествена вентилация.

(2) Допуска се принудителната вентилация на ацетиленовите станции да не е във взривобезопасно изпълнение, ако въздухопроводът, преминаващ през стена на взривоопасно помещение, има възвратна клапа.

Чл. 145. Преддверията, коридорите и другите помещения, отделящи взривоопасните от невзривоопасните помещения, трябва да имат самостоятелна нагнетяваща вентилационна инсталация.

Чл. 146. Принудителната вентилация на взривоопасните помещения трябва да има резервен вентилационен агрегат, който да се включва автоматично при спиране на работния. Резервният вентилационен агрегат трябва да може да се включва и ръчно.

Чл. 147. (1) Изходящата тръба на вентилатора на нагнетяващото вентилационно устройство трябва да има възвратна клапа, разположена в обслужваното взривоопасно помещение.

(2) Отварянето и затварянето на възвратната клапа трябва да има блокировка, свързана с пускането и съответно със спирането на вентилатора.

(3) Материалът и устройството на възвратната клапа трябва да осигуряват безискровото ѝ отваряне и затваряне.

Чл. 148. Работата и спирането на нагнетяващата вентилация се известява чрез светлинна и звукова сигнализация на пулта за управление.

Чл. 149. Над разрушаващите се мембрани и над предпазните клапани трябва да има естествена смукателна вентилация, чийто аспирационен тръбопровод трябва да е изведен над върха на покрива на височина не по-малка от 1 м.

Чл. 150. (1) В местата за зареждане на ацетиленовите генератори с калциев карбид и на рампите за пълнене на ацетилен трябва да има местна естествена смукателна вентилация.

(2) В местата по ал. 1 се допуска използването на местна принудителна смукателна вентилация във взривобезопасно изпълнение. Вентилацията се осъществява чрез воднопръстенни вакуумни помпи или устройства, нагнетяващи въздух, или чрез специални вентилационни устройства, предназначени за работа в ацетилено-въздушна среда.

Чл. 151. Съоръженията в ацетиленовите станции се оцветяват в бял цвят.

Глава четвърта

ИЗИСКВАНИЯ ПРИ ИЗРАБОТВАНЕТО И МОНТАЖА НА АЦЕТИЛЕНОВИТЕ ИНСТАЛАЦИИ

Чл. 152. (1) (Изм. - ДВ, бр. 114 от 2003 г., бр. 85 от 2006 г.) Заваряването на съоръженията на ацетиленовите инсталации се извършва от заварчици със степен на правоспособност „заварчик на тръби”, одобрени от лице, получило разрешение да оценява съответствието на съоръжения под налягане по реда на Наредбата за съществените изисквания и оценяване на съответствието на съоръженията под налягане (обн., ДВ, бр. 87 от 2002 г.; изм., бр. 24 и 40 от 2006 г.), или от лице, получило разрешение да одобрява

ИЗИСКВАНИЯ ПРИ ИЗРАБОТВАНЕТО И МОНТАЖА НА АЦЕТИЛЕНОВИТЕ ИНСТАЛАЦИИ

процедури и персонал за изпълнение на неразглобяеми съединения по реда на същата наредба.

(2) Всеки заварчик поставя щемпел с номер или шифър на разстояние от 30 до 50 мм от всеки заварен от него шев.

Чл. 153. Заваряването на ацетиленовите инсталации се извършва по технологична документация, съдържаща данни за:

1. основните и допълнителните материали;
2. метода и режима на заваряване, разположението, размерите и формата на заваръчните шевове;
3. вида и обема на контрола без разрушаване;
4. допустимия клас на дефектност на заварените съединения;
5. необходимата степен на правоспособност на заварчиците.

Чл. 154. Газово заваряване се допуска за елементи с външен диаметър не по-голям от 159 мм и дебелина на стената не по-голяма от 6 мм.

Чл. 155. (Изм. - ДВ, бр. 85 от 2006 г.) Производителят или лицето, извършващо монтажа, ремонтването или преустройването на ацетиленовата инсталация, осъществява контрол на заварените съединения по реда, определен в БДС EN 719.

1. (отм. - ДВ, бр. 85 от 2006 г.);
2. (отм. - ДВ, бр. 85 от 2006 г.);
3. (отм. - ДВ, бр. 85 от 2006 г.).

Чл. 156. (1) Всеки заваръчен шев на елементите, работещи под налягане, подлежи на външен оглед и проверка за отклонение на размерите и формата.

(2) (Отм. - ДВ, бр. 85 от 2006 г.).

(3) Пречупването на осите на заварени елементи на тръбопроводите, измерено на разстояние 200 мм от заваръчния шев, не трябва да превишава:

1. 1 мм - за тръбопроводи с външен диаметър до 100 мм;
2. 2 мм - за тръбопроводи с външен диаметър над 100 мм.

(4) Допустимото отклонение от перпендикулярността на осите на елементи при ъгли и Т-образни заварени съединения е 1 мм на 100 мм от дължината на елемента.

(5) Допустимата перпендикулярност на заварен фланец спрямо оста на тръбата е до 1 на сто от външния диаметър на фланеца, но не по-голяма от 2 мм.

(6) Допустимото отклонение от овалността на напречното сечение на колена и огънати участъци на тръби е 4 на сто.

(7) Изменението на дебелината на стената на колена и огънати участъци не трябва да превишава 8 на сто от дебелината на стената на външната страна на огъването и 10 на сто от дебелината на стената на вътрешната страна на огъването.

(8) Допустимото напречно разминаване на краищата на челно заварените елементи с еднаква дебелина на стената е $0,2 S$ - при дебелина на стената до 5 мм, и $0,1 S + 0,5$ - при дебелина на стената над 5 до 25 мм, където „S” е дебелината на стената на елементите.

Чл. 157. (1) Напречните челно заварени съединения на ацетиленопроводите подлежат на контрол без разрушаване чрез ултразвукова дефектоскопия или радиографичен контрол, като контролираното количество е 10 на сто от общия брой заварени съединения, но не по-малко от четири напречни съединения, изпълнени от всеки заварчик.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 85 от 2006 г.) Допустимите ниво на качество според заваръчните несъвършенства са: ниво на качеството В по БДС EN 25817; ниво на качеството С по същия стандарт - за дефекти със серийни номера 3, 9, 12 и 21; дефекти със серийни номера 24 и 25 са недопустими.

(3) Дефектните участъци на заваръчните шевове на ацетиленопровода се презаваряват и подлагат отново на контрол без разрушаване.

(4) Подложените на контрол без разрушаване заварени съединения се номерират и маркират с боя на разстояние до 200 мм от края на шева.

НАРЕДБА ЗА УСТРОЙСТВОТО, ЕКСПЛОАТАЦИЯТА И ТЕХНИЧЕСКИЯ НАДЗОР НА АЦЕТИЛЕНОВИ УРЕДБИ

Чл. 158. (Изм. - ДВ, бр. 85 от 2006 г.) Контролът без разрушаване на заварените съединения на ацетиленовите инсталации се извършва от органи за контрол, акредитирани от Изпълнителната агенция „Българска служба за акредитация”.

Глава пета ИЗПИТВАНЕ НА АЦЕТИЛЕНОВИТЕ ИНСТАЛАЦИИ И СЪОРЪЖЕНИЯТА КЪМ ТЯХ

Чл. 159. Генераторите за ацетилен високо налягане се изпитват на якост на налягане 0,3 МРа.

Чл. 160. След монтиране съоръженията на ацетиленовите станции се подлагат на изпитване на якост и плътност, както следва:

1. генераторите и съоръженията за налягане до 0,05 МРа заедно с ацетиленопроводите до течностните предпазни затвори - на пневматично изпитване на плътност на налягане, равно на работното;

2. генераторите и съоръженията с работно налягане над 0,05 МРа - на хидравлично изпитване на налягане, равно на 1,5 от работното налягане, но не по-малко от 0,2 МРа, и на пневматично изпитване на плътност с налягане, равно на работното;

3. участъкът от ацетиленопровода за ниско и средно налягане в ацетиленовите станции - на хидравлично изпитване на якост на налягане, равно на изпитвателното налягане на основните съоръжения, но не по-малко от 0,25 МРа, и на пневматично изпитване на плътност на налягане, равно на работното;

4. ацетиленопроводът за високо налягане от компресора до рампата за пълнене - на хидравлично изпитване на налягане 3,0 МРа и на пневматично изпитване на плътност на налягане, равно на най-голямото работно налягане на компресора.

Чл. 161. Ацетиленопроводите от ацетиленовата станция до местата на потребление на ацетилен се изпитват на якост на налягане, равно на 1,25 пъти от изчислителното налягане.

Чл. 162. (1) Налягането при изпитванията по чл. 159, 160 и 161 се поддържа в продължение на 5 минути, след което се понижава до работното и се извършва оглед на ацетиленопровода.

(2) Съоръжението или ацетиленопроводът е издържал изпитванията, ако не се открият видими остатъчни деформации, пукнатини, спадане на налягането или течове и сълзене по елементите, заварките и разглобемите съединения.

(3) Дефектите, открити при изпитванията, се отстраняват, след което се извършват нови изпитвания.

Чл. 163. (1) След полагане на изолацията и засипване, ако е подземен, ацетиленопроводът се продухва в продължение на 10 минути с въздух или азот със скорост 10 - 20 м/сек в продължение на 10 минути и се извършва контролно изпитване на плътност със сгъстен въздух или азот в продължение на 24 часа с налягане, равно на 1,5 пъти работното, но не по-ниско от 0,1 МРа.

(2) Измерените при изпитването на плътност пропуски не трябва да надвишават 0,5 на сто от обема на газа, намиращ се в тръбопровода в началото на изпитването.

(3) Плътността на всички заварени, фланцови и резбови съединения се проверява и чрез пенообразуващо средство.

(4) Ацетиленопроводът е издържал пневматичното изпитване, ако не се открият пропуски в заварените, фланцовите и резбовите съединения и след изравняване на температурата в продължение на 30 минути налягането не се понижава.

Чл. 164. (1) Ацетиленопроводи в производствени помещения се изпитват на плътност с налягане не по-ниско от 0,3 МРа.

(2) След завършване на изпитването ацетиленопроводите трябва да се продухат с азот с чистота не по-малка от 97,5 на сто.

ЕКСПЛОАТАЦИЯ НА АЦЕТИЛЕНОВИТЕ ИНСТАЛАЦИИ И СЪОРЪЖЕНИЯТА КЪМ ТЯХ

(3) Количеството на продухвания азот трябва да превишава обема на продухвания ацетиленопровод не по-малко от 3 пъти. Продухрането се счита за изпълнено, ако съдържанието на кислорода в продухвания азот е не повече от 3,5 на сто, което се установява с газанализатор.

(4) Преди пускане в експлоатация ацетиленопроводите се продухват с ацетилен, докато съдържанието на кислород в продухваните газове на края на участъка стане по-ниско от 3 на сто, а при ацетиленопроводи за пълнене на бутилки - не повече от 1 на сто, което се установява с газанализатор.

(5) Газовете от продухрането се изхвърлят в места, безопасни за живота и здравето на хората, домашните животни, околната среда и вещите.

Чл. 165. Редуцир-вентилите, измервателните и контролните уреди на ацетиленовите бутилкови инсталации не се подлагат на хидравлично изпитване.

Чл. 166. Производителите на предпазните устройства на ацетиленовите инсталации преди пускането им на пазара трябва да ги изпитат за:

1. невъзможност за протичане на газ от страна на консуматора;
2. прекъсване на газовия поток - за предпазните устройства, сработващи при изменение на налягането или на температурата на газовия поток;
3. увличане на течност - за течностните предпазни затвори;
4. невъзможност за проникване на пламък;
5. налягане на отваряне и затваряне - за предпазните клапани.

Чл. 167. След всяка смяна на бутилка или група бутилки обслужващият персонал проверява местата на присъединяване с пенообразуващо средство.

Чл. 168. Централните течностни предпазни затвори, течностните предпазни затвори на преносимите ацетиленови генератори и постовите течностни предпазни затвори се подлагат на хидравлично изпитване най-малко един път на 3 години.

Чл. 169. (Изм. - ДВ, бр. 85 от 2006 г.) Маркучите за ацетилен се подлагат всеки месец от техните ползватели на хидравлично изпитване при налягане 1,5 от работното, но не по-ниско от 0,2 МРа.

Глава шеста

ЕКСПЛОАТАЦИЯ НА АЦЕТИЛЕНОВИТЕ ИНСТАЛАЦИИ И СЪОРЪЖЕНИЯТА КЪМ ТЯХ

Чл. 170. Ацетиленовите инсталации се обслужват от лица, навършили 18 години, запознати с устройството и действието на ацетиленовата инсталация и с изискванията на наредбата.

Чл. 171. (Изм. - ДВ, бр. 85 от 2006 г.) Осигуряването на безопасна експлоатация на ацетиленовата инсталация е задължение на нейния ползвател, който:

1. осигурява обслужващ персонал и определя в длъжностна характеристика неговите функции, права и задължения;
2. осигурява лице, отговорно за безопасната експлоатация на ацетиленовата инсталация, което познава изискванията на наредбата и инструкцията за експлоатация и контролира спазването им;
3. (изм. и доп. - ДВ, бр. 85 от 2006 г.) съставя инструкция за работа въз основа на инструкцията за монтаж, експлоатация и поддържане на ацетиленовата инсталация на производителя и изискванията на наредбата и я връчва срещу подпис на персонала за изпълнение; инструкцията съдържа най-малко следното:
  - а) общи задължения на персонала;
  - б) ред за пускане и спиране на ацетиленовата инсталация и ред за обслужване по време на експлоатацията ѝ;
  - в) ред за обслужване и проверка на предпазните устройства, контролно-измервателните и други уреди и съоръжения;

НАРЕДБА ЗА УСТРОЙСТВОТО, ЕКСПЛОАТАЦИЯТА И ТЕХНИЧЕСКИЯ НАДЗОР НА АЦЕТИЛЕНОВИ УРЕДБИ

г) действие на персонала при аварийни спирания и при възникване на аварии и злополуки;

4. поставя необходимите чертежи и схеми на ацетиленовата инсталация и производствената инструкция на работното място на персонала;

5. (изм. - ДВ, бр. 85 от 2006 г.) организира обучение на персонала при постъпването му на работа и изпит за познаването на наредбата и инструкцията за работа, а също и ежегодно опресняване и изпит за проверка на знанията му; за резултатите от изпитите съставя протокол; неиздържалите изпита не се допускат да работят с ацетилен;

6. организира по установена от него форма воденето на сменен дневник, който ежедневно се подписва от лицето по т. 2; в него обслужващият персонал записва разпорежданията на ръководството за пускане и спиране, предаването на инсталацията от смяна на смяна срещу подпис, показанията на измервателните уреди, състоянието на ацетиленовата инсталация, извършените проверки на измервателните уреди, предпазните устройства и другите съоръжения.

Чл. 172. (Изм. - ДВ, бр. 114 от 2003 г., бр. 85 от 2006 г.) Ползвателят, ръководителят на предприятието и обслужващият персонал са длъжни да не допускат експлоатацията на ацетиленовите инсталации и съоръженията към тях, когато:

1. не са регистрирани пред органите за технически надзор или се експлоатират без издадено разрешение за пускане в експлоатация, когато такова се изисква;

2. не им е извършен технически преглед съгласно чл. 293;

3. в акта за първоначален технически преглед или в ревизионен акт е вписано заключение, че съоръжението не е годно за безопасна експлоатация;

4. устройството или експлоатацията им престанат да съответстват на техническата им документация или на изискванията на наредбата, на изискванията за пожарна и аварийна безопасност или имат повреди или неизправности;

5. нямат нанесена маркировка за съответствие със съществените изисквания на съответната наредба по чл. 7 ЗТИП.

Чл. 173. (1) (Изм. - ДВ, бр. 85 от 2006 г.) По време на експлоатация ползвателят е длъжен да осигури непрекъснато наблюдение на ацетиленовата инсталация от обслужващите я лица.

(2) Показанията на измервателните уреди на ацетиленовите генератори и газголдерите се записват през интервал от 4 часа в дневника по чл. 171, т. 6.

Чл. 174. (1) (Изм. - ДВ, бр. 85 от 2006 г.) Ползвателят на ацетиленовата инсталация независимо от периодичните технически прегледи, извършвани от органите за технически надзор, е длъжен да осигури извършването на:

1. външен технически преглед на ацетиленовата инсталация - най-малко един път в годината;

2. изпитване за плътност на цялата ацетиленова инсталация - най-малко един път в годината.

(2) Прегледите и изпитванията по ал. 1 се извършват от лицето по чл. 171, т. 2.

Чл. 175. (1) Най-малко един път на смяна обслужващият персонал обхожда ацетиленовата инсталация и проверява за:

1. пропуски по инсталацията и ацетиленопроводите;

2. състоянието на арматурата, уплътненията, фланцовите и резбовите съединения, предпазните устройства, контролно-измервателните уреди, опорите и подвеските на ацетиленопроводите;

3. плътността на заварените, резбовите и фланцовите съединения;

4. изправното действие на работните манометри и предпазните устройства.

(2) Откритите при проверките неизправности се записват в сменния дневник и се съобщават на лицето по чл. 171, т. 2.

Чл. 176. Обслужващият персонал спира незабавно функционирането на ацетиленовата инсталация:

ЕКСПЛОАТАЦИЯ НА АЦЕТИЛЕНОВИТЕ ИНСТАЛАЦИИ И СЪОРЪЖЕНИЯТА КЪМ ТЯХ

---

1. когато налягането или температурата в ацетиленовата инсталация се повиши над допустимите стойности;

2. когато в елементите, работещи под налягане, се открият издутини, пукнатини или пропуски;

3. при пожар и природни бедствия;

4. (изм. - ДВ, бр. 85 от 2006 г.) в други случаи, посочени в инструкцията за работа по чл. 171, т. 3.

Чл. 177. Ацетиленовите генератори трябва да се експлоатират съгласно определените в паспортите им изисквания за размери и количество на калциев карбид, с който се зареждат, и за максимално допустимите стойности за производителност и налягане.

Чл. 178. Не се допуска при експлоатацията на ацетиленовите генератори:

1. да се изключва от действие автоматичният им регулатор, ако имат такъв;

2. да се отваря капакът на зареждащото устройство на ретортите на генераторите от всички системи с високо налягане, докато не се изпусне намиращият се в него ацетилен под налягане;

3. да се изменя конструкцията на детайлите и възлите им;

4. да се използват неизправни зареждащи устройства.

Чл. 179. Не се допуска в помещенията на ацетиленовата станция и в местата, където са установени преносими генератори, да се извършват работи, които не са свързани с производството на ацетилен.

Чл. 180. Преди започването на консумация на ацетилен от новозареден с калциев карбид генератор взривоопасната ацетилено-въздушна смес се изпуска в атмосферата.

Чл. 181. (1) Преди пускане в експлоатация на генератори с производителност по-голяма от 20 куб. м/ч те се продухват с азот или въглероден двуокис от бутилки. Азотът не трябва да съдържа повече от 2,5 на сто кислород.

(2) Допуска се продухването на въздуха на генератори с производителност до 20 куб. м/ч да се извърши с ацетилен.

Чл. 182. (Доп. - ДВ, бр. 85 от 2006 г.) Продължителността на продухванията по чл. 181 се определя с инструкцията за работа по чл. 171, т. 3.

Чл. 183. Изпусканият ацетилен от предпазните и продухващите устройства се отвежда на височина не по-малка от 3 м над най-високата точка на сградата или съоръженията, разположени в радиус до 15 м от ацетиленовата станция, но не по-малко от 6 м над нивото на терена, като на отвеждащите тръбопроводи се поставят огнепреградители.

Чл. 184. След спиране на ползването на преносим ацетиленов генератор:

1. калциевият карбид в генератора напълно се доработва;

2. карбидната каша се изхвърля на определеното за нея място;

3. корпусът на генератора и ретортите с касетките за карбид се промиват с вода;

4. изважда се зареждащото устройство и се източва напълно водата;

5. генераторът и затвореният с капак съд с останалия неизползван карбид се поставят на безопасно място.

Чл. 185. (1) Преносимите ацетиленови генератори се ползват на открито или под навеси.

(2) Допуска се при изпълнение на временни заваръчни работи преносимите ацетиленови генератори да се ползват:

1. в проветряеми помещения с обем не по-малък от 300 куб. м за всеки генератор или с обем над 100 куб. м, в случай че заваръчните работи се извършват в съседно помещение;

2. в горещи цехове (ковашки, термични, леярски, котелни и други) на разстояние не по-малко от 10 м от открит огън или от нагreti предмети, но само на такива места, където няма опасност от нагриване на генератора от лъчиста топлина, от попадане върху него на

НАРЕДБА ЗА УСТРОЙСТВОТО, ЕКСПЛОАТАЦИЯТА И ТЕХНИЧЕСКИЯ НАДЗОР НА АЦЕТИЛЕНОВИ УРЕДБИ

горещи метални частици или искри или от засмукване на отделящ се ацетилен от работещи пещи, вентилатори, компресори и други машини.

Чл. 186. Заредените с калциев карбид преносими ацетиленови генератори трябва да се пазят от сътресения, удари, наклоняване и падане.

Чл. 187. Не се допуска ползването на преносим ацетиленов генератор за високо налягане преди установяване изправността на регулатора на газообразуването му.

Чл. 188. Не се допуска при заваръчни работи да се поставя или транспортира зареден преносим ацетиленов генератор в една количка с кислородна бутилка.

Чл. 189. Не се допуска ползването на преносим генератор за хранване с ацетилен на повече от един заваръчен пост, освен ако той не е специално устроен за тази цел и не са налице необходимите допълнителни предпазни устройства.

Чл. 190. (1) При експлоатация на преносим ацетиленов генератор на открито или в помещения при температура по-ниска от 0 °С:

1. генераторът, маркучите, тялото на вентила и течностният предпазен затвор се топлоизолират;

2. когато заваръчният пост е разположен в помещение с температура над 0 °С, се допуска да се свали течностният предпазен затвор от генератора и да се монтира в помещението, като се съедини с генератора посредством маркуч;

3. течностният предпазен затвор се зарежда с подходяща незамръзваща течност.

(2) Размразяване на вода в генератор, в течностен предпазен затвор или в маркучи се извършва в топли помещения на разстояние не по-малко от 10 м от източници на огън, искри и други, като:

1. размразяването на генератора се извършва с топла вода или пара;

2. не се допуска размразяване с открит пламък, електрически нагревателни уреди, нагорещени парчета метал, както и да се поднася към тях вода в съд, нагрят на открит огън или пламък;

3. не се допуска откъртането на лед от замръзнал генератор.

Чл. 191. Помещението, в което е ползван преносим ацетиленов генератор, след работа се проветрява.

Чл. 192. Преди почистване на ацетиленов генератор, той се освобождава от ацетилена, калциевия карбид и праха, след което се промива и продухва съгласно инструкцията за експлоатация.

Чл. 193. Нивото на течността в течностните предпазни затвори към ацетиленовите инсталации се проверява не по-малко от три пъти на работна смяна, като доливането на течност се извършва след прекратяване подаването на газ към течностния предпазен затвор.

Чл. 194. Ремонтите на ацетиленовите инсталации се записват в ремонтен дневник. Дневникът ежедневно се проверява и подписва от лицето по чл. 171, т. 2.

Чл. 195. Преди започване на ремонтни работи на ацетиленови инсталации лицата, извършващи ремонта, се инструктират по техниката на безопасността от лицето по чл. 171, т. 2.

Чл. 196. Всички ремонти на ацетиленови станции, свързани с ползване на открит огън, нагриване и искрообразуване, се провеждат след пълно прекратяване на работата на станцията.

Чл. 197. Не се допуска използването на искрообразуващи инструменти при експлоатация, обслужване, поддържане и ремонт на ацетиленови инсталации и на съоръженията към тях.

Чл. 198. (1) След всеки ремонт съответният участък от ацетиленопровода се подлага на хидравлично изпитване.

(2) При смяна на участъци от ацетиленопровода те трябва да се продухат с азот и да се изпитат на плътност при пробно налягане съгласно чл. 163.

ЕКСПЛОАТАЦИЯ НА АЦЕТИЛЕНОВИТЕ ИНСТАЛАЦИИ И СЪОРЪЖЕНИЯТА КЪМ ТЯХ

(3) Най-малко един път на 3 месеца ацетиленопроводът се проверява за пропуски на ацетилен. Проверките се извършват при налягане в ацетиленопровода равно на работното налягане.

Чл. 199. Преди спиране на ацетиленова станция за ремонт:

1. зареденият в генераторите калциев карбид се изразходва;
2. калциевият карбид се изнася от помещенията на ацетиленовата станция, от междинния склад и от подготвителното помещение;
3. помещенията се почистват от карбиден прах;
4. връзката между ямата за отработената карбидна каша и свързващия я с генераторното помещение канал се прекъсва;
5. ацетиленовата станция се изключва от външните ацетиленопроводи посредством поставяне на глухи фланци или тапи;
6. ацетиленът от всички апарати, компресори, газголдери и ацетиленопроводи се изпуска в атмосферата;
7. отработената карбидна каша се изважда от газообразувателите на генераторите, без да се разглобяват;
8. хератолитът се изважда от химическия очистител и се изолират очистителите от другите апарати.

Чл. 200. След спиране на ацетиленовата станция и преди започване на ремонта:

1. всички апарати и съоръжения се запълват трикратно с вода, която след престой от 10 - 15 минути се изпуска;
2. ацетиленовата станция и съоръженията към нея се продухват с азот, като азотно-ацетиленовата смес се изпуска през общата или през специално устроена вентилационна система от най-високо намиращата се точка на цялото продухвательно съоръжение;
3. всички апарати се разединяват, отварят се люковете им и продухващите кранове, като същевременно се отварят вратите и прозорците на помещенията и се проветряват в продължение на не по-малко от 8 часа;
4. всички апарати се почистват отвън и отвътре от отработената карбидна каша и периодично се промиват със струя вода под налягане;
5. апаратите се напълват с вода до най-горното допустимо ниво;
6. помещенията се измиват със силна струя вода;
7. каналът за отвеждане на отработената карбидна каша се почиства и промива.

Чл. 201. Не се допуска ремонт на ацетиленова станция под налягане.

Чл. 202. (1) Газопламъчни работи в ацетиленовите станции или работи и дейности, свързани с ползване на нагрети уреди или инструменти, се извършват с разрешение от органите за пожарна и аварийна безопасност и след анализ на въздуха в най-високите точки на помещенията на ацетиленовите станции и от подготвените за ремонт съоръжения.

(2) Съдържанието на ацетилен във въздуха не трябва да превишава 0,3 мг/л.

Чл. 203. (1) Преди пробно пускане в експлоатация на ацетиленова станция се извършва продухване на всички съоръжения и ацетиленопроводи с азот с чистота не по-ниска от 97,5 на сто.

(2) Съдържанието на кислород в съоръженията и ацетиленопроводите след продухването им с азот не трябва да превишава 3,5 обемни процента.

Чл. 204. Течността в течностните предпазни затвори се поддържа на нивото на контролното кранче.

Чл. 205. Течностните предпазни затвори се почистват основно най-малко един път в месеца, след което се проверяват на плътност съгласно указанията в паспорта им.

Чл. 206. След всеки обратен удар на пламъка течностният предпазен затвор се разглобява и преглежда, проверява се възвратният му клапан, а на безмембранните затвори се проверява отражателят.

НАРЕДБА ЗА УСТРОЙСТВОТО, ЕКСПЛОАТАЦИЯТА И ТЕХНИЧЕСКИЯ НАДЗОР НА АЦЕТИЛЕНОВИ УРЕДБИ

Чл. 207. (1) Мембрани на постовите течностни предпазни затвори се сменят след прекратяване на подаването на ацетилен към тях.

(2) Смяна на мембраната на течностен предпазен затвор на ацетиленов генератор, както и на тази на корпуса на генератора се извършва след изразходване на ацетилен и спадане на налягането до атмосферното.

(3) Сменените мембрани се проверяват на плътност с пенообразуващо вещество.

Чл. 208. (1) При констатиране на пропуски на ацетилен повредите бързо се отстраняват, а ако не е възможно, участъкът с пропуските незабавно се изолира.

(2) При пропуски на ацетилен в помещение то незабавно се проветрява.

Чл. 209. По време на работа вратите на шкафовете на газоразпределителните постове за ацетилен трябва да са отворени.

Чл. 210. Ползването на ацетилен от тръбопровод се допуска само след постови предпазен затвор.

Чл. 211. За осветление при обслужване, поддържане и проверки на ацетиленопроводи, арматура, предпазни устройства, газоразпределителни постове, контролно-измервателни уреди и други съоръжения, имащи контакт с ацетилен, се използват преносими електрически лампи във взривобезопасно изпълнение с напрежение 12 V или ръчни акумулаторни фенерчета във взривобезопасно изпълнение.

Чл. 212. Не се допуска контакт на ацетиленови съоръжения с електрически проводници, намиращи се под напрежение.

Чл. 213. Не се допуска поставянето и ползването на преносими ацетиленови генератори:

1. около местата за вземане на въздух от компресори, вентилатори и от други съоръжения;

2. в помещения, където е възможно отделянето на вещества, образуващи с ацетилен самовзривяващи се смеси;

3. в помещенията, в които има или се отделят леснозапалими вещества;

4. на строящи се или ремонтиращи се кораби, на стапели, докове и в места за строеж, ремонт и престой на плавателни съдове.

Чл. 214. Не се допуска заредените с калциев карбид преносими ацетиленови генератори да се оставят без надзор и да се поставят или ползват в наклонено положение.

Чл. 215. (1) Преди монтиране на редуцир-вентилите на бутилките за ацетилен се проверява изправността на уплътненията между свързаните елементи.

(2) След монтирането на редуцир-вентила се проверява плътността между свързаните елементи с пенообразуващо вещество или други технически средства.

Чл. 216. (1) Не се допуска вентилите на бутилките за ацетилен да се ремонтират и разглобяват на работното място.

(2) Когато поради неизправност на вентила на бутилката ацетиленът не може да бъде използван, бутилката се връща в пълначната станция с надпис „Внимание! Пълна”.

Чл. 217. Не се допуска ползването на редуцир-вентили с неизправна резба на свързващата гайка.

Чл. 218. Регулиращият винт на монтиран на бутилка газов редуцир-вентил трябва да сочи вертикално надолу.

Чл. 219. Към един постови или бутилков редуцир-вентил се включва само един консуматор - горелка или резач.

Чл. 220. След приключване на газопламъчните работи:

1. вентилът на бутилката се затваря;

2. регулиращата пружина на редуцир-вентила се отпуска посредством регулиращия винт;

3. спирателният вентил на редуцир-вентила се затваря.

Чл. 221. Горелки и резачи за газопламъчни работи се ползват съгласно инструкциите на производителя.

ЕКСПЛОАТАЦИЯ НА АЦЕТИЛЕНОВИТЕ ИНСТАЛАЦИИ И СЪОРЪЖЕНИЯТА КЪМ ТЯХ

Чл. 222. Газопламъчните работи се извършват на разстояние не по-малко от:

1. десет метра - от преносими ацетиленови генератори;
2. един метър и половина - от газопроводи;
3. три метра - от газоразпределителни постове при ръчно заваряване и рязане;
4. един метър и половина - от газоразпределителни постове при машинно

заваряване и рязане.

Чл. 223. При присъединяване на газовите маркучи към горелката или към резача маркучът за кислород се поставя на горния нипел, а маркучът за ацетилен се поставя на долния нипел.

Чл. 224. Не се допуска работа с горелки и резачи с неуплътнени съединения.

Чл. 225. При захранване на ръчни горелки и резачи с ацетилен и кислород от бутилки всяка от тях се обслужва от самостоятелен редуцир-вентил.

Чл. 226. Резачите на една машина за газопламъчно рязане на метали трябва да се захранват с ацетилен и кислород през два редуцир-вентила - за всеки газ по един.

Чл. 227. Преди започване на работа с горелките и резачите се проверява тяхното изправно действие.

Чл. 228. Не се допуска запалването на горелки и резачи от огнища, пещи, горещ заваръчен шев и от други нагрети предмети.

Чл. 229. Работещи горелки и резачи, когато не се държат в ръка, се поставят на пожаробезопасни приспособления.

Чл. 230. Не се допуска ползване на горелки и резачи с омаслени вентили и докосване на вентилите с омаслени ръце.

Чл. 231. След преустановяване на работа с газопламъчни горелки и резачи, при обратен удар на пламъка и при прекъсване на горенето на пламъка горелките и резачите се изключват от работа при спазване на последователността, определена в инструкциите на производителите им.

Чл. 232. (1) Преди започване на газопламъчно заваряване, рязане или на други газопламъчни работи заварчикът:

1. отстранява от работното място и в близост до него леснозапалимите вещества и материали;

2. проверява:

а) сигурността на закрепването на газовите маркучи към горелката или резача, към редуцир-вентилите и към предпазните устройства;

б) нивото на течността на течностните предпазни затвори и при необходимост я долива до нивото на контролното кранче;

в) засмукването на инжекторната апаратура;

г) изправността на токозахранването и на електрообезопасяването на съоръженията, на командните и другите устройства на машините за газопламъчно заваряване или рязане.

(2) По време на газопламъчно заваряване, рязане или на други газопламъчни работи:

1. не се допуска:

а) газовите маркучи да се прегъват;

б) придвижване на заварчици със запалена горелка извън пределите на работното място;

в) работа със замърсени или запушени канали на мундщуците на горелките;

г) изразходване на ацетилен в генератора до пълно падане на налягането в него и загасване на пламъка на горелката;

2. пламъкът на горелката или резача се гаси при прекъсване на работа и вентилите се затварят;

НАРЕДБА ЗА УСТРОЙСТВОТО, ЕКСПЛОАТАЦИЯТА И ТЕХНИЧЕСКИЯ НАДЗОР НА АЦЕТИЛЕНОВИ УРЕДБИ

3. вентилите на газоразпределителните постове или на бутилките се затварят при по-продължително прекъсване на работата, а регулиращите винтове на редуцир-вентилите се развиват до освобождаване на пружините им;

4. работата с горелката или резача се преустановява при прегряването им, след което те се охлаждат в съд с вода до пълното им изстиване;

5. вентилите на горелката или на резача, на бутилките и на течностния предпазен затвор се затварят незабавно при обратен удар на пламъка;

6. след всеки обратен удар на пламъка се проверява състоянието на течностния предпазен затвор и на маркучите, като маркучите се продухват с инертен газ или се заменят с нови.

Чл. 233. След завършване на газопламъчните работи:

1. подаването на газ по тръбопроводите, хранващи работните постове, се прекратява;

2. шкафовете с течностните предпазни затвори и другата командна и регулираща апаратура се заключват;

3. маркучите се изваждат от газозахранващите източници;

4. горелките, резачите, маркучите, редуцир-вентилите и бутилките се съхраняват съгласно инструкциите на производителите им.

Чл. 234. Заварчик или газорезчик, установил неизправност в горелката или в резача, незабавно трябва да преустанови работа с тях.

Чл. 235. Не се допуска подмяна на детайли на горелки и резачи с неоригинални такива.

Чл. 236. Не се допуска маркучи, предназначени за ацетилен, да се ползват за подаване на кислород, както и маркучи, предназначени за кислород, да се ползват за подаване на ацетилен.

Чл. 237. Не се допуска продухване с кислород на маркучи за ацетилен и продухване с ацетилен на маркучи за кислород.

Чл. 238. (1) При съхраняване маркучите за ацетилен се окачват на специални приспособления и на места, предпазващи ги от прегъване, нагриване, изгаряне, омасляване и от други вредни въздействия.

(2) Ако приспособленията за окачване на маркучите се намират в шкаfoве, на шкафовете се осигурява постоянно проветряване.

Чл. 239. Не се допуска ползването за газопламъчни работи на маркучи за ацетилен, които са неизправни или не са изпитани съгласно чл. 169.

Чл. 240. За извършване на газопламъчни работи се използват маркучи за ацетилен с дължина не по-малка от 10 м и не по-голяма от 40 м.

Чл. 241. Маркучът за ацетилен може да се състои най-много от две части, свързани последователно, като дължината на една част е не по-малка от 3 м.

Чл. 242. Маркучите за ацетилен се свързват посредством нипел - винтови съединители.

Чл. 243. Маркучите за ацетилен трябва да се предпазват от искри, пръски разтопен метал, отрязани парчета метал, огън и тежки предмети и да се разполагат така, че да са предпазени от стъпване върху тях, прегазване, прегъване, пробиване, нагриване и други вредни въздействия.

Чл. 244. (1) Не се допуска съвместното транспортиране и съхранение на пълни или използвани ацетиленови и кислородни бутилки.

(2) Преместването на бутилка от едно помещение в друго се извършва със специална количка.

Чл. 245. Бутилките за ацетилен трябва да се предпазват от слънчеви лъчи.

Чл. 246. Преместването на бутилки за ацетилен в пределите на работното място се извършва с носилка в леко наклонено положение или чрез въртене около надлъжната им ос.

ЕКСПЛОАТАЦИЯ НА АЦЕТИЛЕНОВИТЕ ИНСТАЛАЦИИ И СЪОРЪЖЕНИЯТА КЪМ ТЯХ

Чл. 247. Пълните с ацетилен бутилки се приемат, съхраняват, транспортират и предават за потребление само със завита, предпазваща вентила им, оригинална предпазна капачка.

Чл. 248. Не се допуска използването и изпускането на газ от бутилките, намиращи се на склад.

Чл. 249. (1) Не се допуска в едно помещение с по-малко от 10 заваръчни поста на всяко работно място да има повече от една резервна бутилка с ацетилен.

(2) Резервните бутилки се съхраняват в пристройки от негорими материали, до плътни негорими стени или се ограждат със стоманени щитове.

Чл. 250. (1) При експлоатацията бутилките с ацетилен се поставят във вертикално положение с вентила нагоре.

(2) Бутилките се закрепват против падане към стени, колони и стойки чрез скоби от необразуващ искри метал.

Чл. 251. (1) За отваряне на вентила на бутилката с ацетилен и за присъединяване на редуцир-вентила към нея заварчикът трябва да използва специален ключ. По време на работа ключът се държи постоянно поставен върху шпиндела на вентила на бутилката.

(2) Вентилите на бутилките трябва да се отвиват бавно, без тласъци и удари.

Чл. 252. Не се допуска отвиването на предпазните капачки на бутилките да се извършва с чук и секач, с удари или с ключове и други искрообразуващи инструменти.

Чл. 253. Не се допуска ползването на бутилка с ацетилен, вентилът на която в затворено положение пропуска газ.

Чл. 254. При експлоатацията бутилките с ацетилен се поставят така, че крайниците на редуцир-вентилите им да не са насочени към други бутилки със сгъстени или втечнени газове.

Чл. 255. При продължително прекъсване на работа вентилите на бутилките се затварят и редуцир-вентилите се снемат от бутилките.

Чл. 256. Разстоянието между бутилките за ацетилен и ацетиленовите генератори трябва да бъде не по-малко от 5 м.

Чл. 257. (1) Повредени или неуплътнени бутилки, както и бутилки, които са горели, били са подложени на въздействието на пожар или са нагривани вследствие на обратен удар на пламъка, се означават ясно с боя и се отстраняват от експлоатация.

(2) При връщане на бутилките по ал. 1 в пълначните станции персоналът на пълначните станции трябва бъде уведомен за причините за отстраняването на бутилките от експлоатация.

Чл. 258. В случай че арматурата на ацетиленовата бутилка не е притегната плътно и изтичащият газ се запали, вентилът на бутилката трябва веднага да се затвори плътно, а помещението да се проветри.

Чл. 259. (1) При нагриване на ацетиленова бутилка до температура по-висока от 40 °С:

1. вентилът на бутилката трябва веднага да се затвори плътно;
2. ако бутилката е в помещение, трябва да се изнесе навън и от защитено за работника място да се охлажда с водна струя дотогава, докато след спиране на охлаждането в продължение на 24 часа бутилката не се загрее отново.

(2) Ако вентилът на ацетиленовата бутилка не може да се затвори плътно и бутилката не може да бъде изнесена извън помещението, трябва да се изключи токозахранването на помещението, то да се вентилира и от защитено за работника място бутилката да се охлажда с водна струя.

Чл. 260. (1) Разходът на газ от ацетиленова бутилка не трябва да превишава 1,0 куб. м/ч.

(2) При необходим по-голям разход на ацетилен или при продължителна консумация на газ бутилките се свързват в ацетиленова бутилкова инсталация по начин, осигуряващ разход за една бутилка не по-голям от 1 куб. м/ч.

НАРЕДБА ЗА УСТРОЙСТВОТО, ЕКСПЛОАТАЦИЯТА И ТЕХНИЧЕСКИЯ НАДЗОР НА АЦЕТИЛЕНОВИ УРЕДБИ

Чл. 261. Разликата между наляганята в ацетиленовите бутилки, които се свързват в една ацетиленова бутилкова инсталация, трябва да е не по-голяма от 0,3 МРа.

Чл. 262. Арматурата на бутилките за ацетилен, осигуряваща съхранение на газа при пълненето и изпразването на бутилката, се присъединява чрез хомут или щуцер с лява резба.

Чл. 263. Варелите с калциев карбид се съхраняват във вертикално или хоризонтално положение в сухи, проветривани, негорими складове с лек покрив.

Чл. 264. В междинния склад към ацетиленова станция може да се съхранява калциев карбид в количество, необходимо за едно денонощие, но не по-голямо от 3000 кг.

Чл. 265. (1) В механизирани складове могат да се съхраняват варели с калциев карбид, поставени вертикално най-много на три реда един над друг.

(2) В немеханизирани складове варелите с калциев карбид могат се съхраняват:

1. при вертикално поставени варели - най-много в 2 реда един над друг;

2. при хоризонтално поставени варели - най-много в 3 реда един над друг.

(3) Между редовете от варели се поставят дъски с дебелина 40 ÷ 50 мм.

(4) Широчината на проходите между редиците варели не трябва да е по-малка от 1,5 м.

Чл. 266. Не се допуска при товарене и разтоварване варелите с карбид да се хвърлят или да им се нанасят удари.

Чл. 267. Повредените варели с калциев карбид се покриват при транспортиране с брезент.

Чл. 268. Не се допуска в складовете за калциев карбид да се съхранява карбид в отворени или повредени варели.

Чл. 269. Неупотребеното количество карбид в отворени варели, както и карбидът от повредените варели се пресипва в плътно затварящи се съдове и се изразходва при първа необходимост.

Чл. 270. (1) Не се допуска наличието на карбиден прах в складовете за калциев карбид и подготвителните помещения.

(2) Карбидният прах и дребните парчета карбид се изхвърлят в специални карбидни утаечни ями или се разлагат във вода на открито.

Чл. 271. Празните варели от калциев карбид трябва да се съхраняват на определените за това места извън производствените помещения и да се предпазват от овлажняване.

Чл. 272. Не се допуска съхраняване на варели с калциев карбид в помещения под нивото на околния терен, в ниски наводняеми места и в помещения и места, в които има водни, парни или канализационни тръби или инсталации.

Чл. 273. Отварянето на варелите с калциев карбид, отсяването на карбидния прах, отделянето на дребните парчета карбид, претеглянето на карбида, както и другите подготвителни работи се извършват в подготвителни помещения, в които е осигурена естествена смукателна вентилация.

Чл. 274. (1) Отварянето на варелите с калциев карбид се извършва с помощта на месингови секачи и чукове, несъдържащи повече от 65 на сто мед, или с ножове - консервен тип.

(2) Преди отваряне на варели с калциев карбид посредством ножове - консервен тип, линията за рязане трябва да се намазва със слой грес с дебелина 2 мм.

Чл. 275. (1) Не се допуска пушенето, ползването на открит огън и на инструменти, с които могат да се получат искри, в складовете за калциев карбид и в местата, в които се отварят варели с карбид.

(2) В складовете по ал. 1 на видно място се поставят табели с надписи „Внимание! Взривоопасна зона”.

Чл. 276. Калциев карбид с грануляция 2 x 8 мм, 8 x 15 мм и 15 x 25 мм, както и карбиден прах (калциев карбид с размери на гранулите по-малки от 2 мм) се употребява само в специални генератори, на които това е указано в паспортите им.

Глава седма ТЕХНИЧЕСКИ НАДЗОР

Раздел I

Общи положения

Чл. 277. (Изм. - ДВ, бр. 114 от 2003 г., бр. 85 от 2006 г.) (1) Органи за технически надзор на ацетиленовите уредби са:

1. председателят на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор (ДАМТН) чрез Главна дирекция „Инспекция за държавен технически надзор” (ГД „ИДТН”);

2. лица и структурно обособени части на предприятия или организации, получили лицензия от председателя на ДАМТН по реда на Наредбата за условията и реда за издаване на лицензии на лица за осъществяване на технически надзор на съоръжения с повишена опасност и за реда за водене на регистър на съоръженията, приета с Постановление № 187 на Министерския съвет от 2000 г. (обн., ДВ, бр. 79 от 2000 г.; изм. и доп., бр. 115 от 2002 г., бр. 17 от 2003 г., бр. 104 от 2004 г. и бр. 40 и 59 от 2006 г.).

(2) Разпределението на видовете ацетиленови уредби за осъществяване на технически надзор между органите по ал. 1, т. 1 и 2 се определя с наредбата по ал. 1, т. 2.

Чл. 278. (Отм. - ДВ, бр. 85 от 2006 г.).

Чл. 279. (Изм. - ДВ, бр. 85 от 2006 г.) (1) Ацетиленовите инсталации по чл. 1, ал. 2, т. 1 и 4 и ацетиленопроводите към тях се изграждат по инвестиционни проекти, заверени от органите за технически надзор.

(2) Органите за технически надзор извършват експертиза на проектите по ал. 1 в 20-дневен срок от получаването им, заверяват проектите или отказват да ги заверят и писмено уведомяват заявителя.

(3) Органите за технически надзор заверяват с подпис и печат проектите по ал. 1, когато предвидените проектни решения съответстват на изискванията на наредбата, а когато не съответстват, органите за технически надзор мотивират писмено отказите си да заверят проектите.

Чл. 280. (1) (Изм. - ДВ, бр. 85 от 2006 г.) Ацетиленовите инсталации и ацетиленопроводите, за които няма наредби по чл. 7 ЗТИП, се изработват по проектантска и конструкторска документация, заверена от органите за технически надзор, която включва:

1. обяснителна записка с данни за работните параметри;
2. изчислителна записка с якостни и други изчисления;
3. конструктивни чертежи на инсталациите;
4. данни за вложените материали, арматура, предпазни устройства и КИП и А;
5. данни за температурен режим на съоръжението и за предвиден контрол без разрушаване;
6. инструкция за монтаж, експлоатация и поддържане;
7. арматурна схема на ацетиленовата инсталация.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 85 от 2006 г.) Органите за технически надзор заверяват документацията по ал. 1 по реда и в срока по чл. 279, ал. 2 и 3 за съответствието ѝ с изискванията на наредбата.

(3) (Отм. - ДВ, бр. 85 от 2006 г.).

(4) (Отм. - ДВ, бр. 85 от 2006 г.).

(5) (Отм. - ДВ, бр. 85 от 2006 г.).

(6) (Отм. - ДВ, бр. 85 от 2006 г.).

Чл. 281. (Отм. - ДВ, бр. 114 от 2003 г.).

НАРЕДБА ЗА УСТРОЙСТВОТО, ЕКСПЛОАТАЦИЯТА И ТЕХНИЧЕСКИЯ НАДЗОР НА АЦЕТИЛЕНОВИ УРЕДБИ

Чл. 282. (1) (Изм. - ДВ, бр. 85 от 2006 г.) Ремонтването на ацетиленовите инсталации и на съоръженията към тях, засягащи елементите им под налягане, се извършват по документация, заверена от органите за технически надзор по реда и в срока по чл. 279, ал. 2 и 3.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 85 от 2006 г.) Документацията по ал. 1 трябва да съдържа всички чертежи, данни за използваните материали, за местата и методите за осъществяване на безразрушителен контрол и други документи за елементите, които се ремонтират и заменят.

Чл. 283. (Изм. - ДВ, бр. 114 от 2003 г., отм., бр. 85 от 2006 г.).

Чл. 284. (Отм. - ДВ, бр. 85 от 2006 г.).

Раздел II

Регистриране на ацетиленови инсталации

Чл. 285. (Изм. - ДВ, бр. 85 от 2006 г.) (1) Ползвателите на ацетиленовите инсталации и ацетиленопроводите към тях са длъжни в 10-дневен срок след монтирането им, но преди пускането им в експлоатация, да ги регистрират пред органите за технически надзор.

(2) Ползвателите на ацетиленови инсталации, които подлежат на технически надзор от органа по чл. 277, ал. 1, т. 1, са длъжни да ги регистрират в регионалните отдели на ГД „ИДТН”, на чиято територия ще се експлоатират.

(3) Ползвателите на ацетиленови инсталации и ацетиленопроводите към тях, които подлежат на технически надзор от органа по чл. 277, ал. 1, т. 2, са длъжни да ги регистрират пред избран от тях орган.

Чл. 286. (Изм. - ДВ, бр. 114 от 2003 г., бр. 85 от 2006 г.) (1) Регистрирането на ацетиленовите инсталации и ацетиленопроводите към тях се извършва по писмено заявление на ползвателите им, в което посочват:

1. данни, идентифициращи ползвателя;
2. данни за мястото на монтажа и/или експлоатацията на инсталацията.

(2) Към заявлението по ал. 1 се прилагат:

1. ревизионна книга;
2. паспорт или друг документ на производителя, съдържащ техническите данни и характеристики на ацетиленовата инсталация и на съоръженията към нея;
3. инструкцията на производителя за монтаж и експлоатация;
4. декларация за съответствие със съществените изисквания, определени в съответната наредба по чл. 7 ЗТИП;
5. заверената документация по чл. 280, ал. 1;
6. удостоверения за качеството на използваните материали и съставни части и протоколи за резултатите от контрола без разрушаване на заварените съединения и за проведените изпитвания - за ацетиленови инсталации, за които няма влезли в сила наредби по чл. 7 ЗТИП, както и за монтажните работи, извършени на ацетиленовите инсталации след оценяване на съответствието им със съществените изисквания на съответната наредба по чл. 7 ЗТИП.

(3) При регистрацията на ацетиленовите инсталации и ацетиленопроводите към тях, които са пуснати на пазара преди влизането в сила на съответната наредба по чл. 7 ЗТИП, вместо декларацията за съответствие ползвателите представят конструкторската им документация, заверена от органите за технически надзор съгласно нормативните актове, които са били в сила по време на производството на съоръженията.

Чл. 286а. (Нов - ДВ, бр. 85 от 2006 г.) (1) Заявлението за регистриране и представените документи се проверяват от органите за технически надзор в срок до 10 работни дни от получаването им.

(2) Ако при проверката по ал. 1 не бъдат констатирани непълноти в представените документи и/или несъответствия на декларацията за съответствие по чл. 286, ал. 2, т. 4,

органите за технически надзор регистрират ацетиленовата инсталация. Отказът за регистрация се мотивира писмено.

Чл. 286б. (Нов - ДВ, бр. 85 от 2006 г.) Ползвателят е длъжен да уведоми органа за технически надзор, пред който е регистрирал ацетиленовата инсталация, за всяко нейно преустройство и да му представи следните документи:

1. обяснителна записка за извършените промени;
2. техническата документация, по която е извършено преустройството;
3. удостоверения за качеството на материалите и съставните части, използвани при преустройството, и протоколи за резултатите от контрола без разрушаване на заварените съединения и за проведените изпитвания.

Чл. 286в. (Нов - ДВ, бр. 85 от 2006 г.) При промяна на ползвателя на ацетиленовата инсталация новият ползвател е длъжен в 10-дневен срок от настъпване на промяната да уведоми за нея органа за технически надзор, който е регистрирал инсталацията.

Чл. 286г. (Нов - ДВ, бр. 85 от 2006 г.) (1) Ползвателят по всяко време може да промени лицето по чл. 277, ал. 1, т. 2, което осъществява технически надзор на ацетиленовата инсталация.

(2) В случай на промяна по ал. 1 ползвателят е длъжен да регистрира ацетиленовата инсталация пред новоизбрано лице по чл. 277, ал. 1, т. 2, като му предостави досието по чл. 297д.

(3) В случаите по ал. 1 ползвателят отправя до лицето по чл. 277, ал. 1, т. 2, което първоначално е регистрирало ацетиленовата инсталация, писмено искане за предоставяне на досието по чл. 297д, което съхранява. Лицето е длъжно да предостави досието в 7-дневен срок от получаване на искането.

Чл. 286д. (Нов - ДВ, бр. 85 от 2006 г.) Когато ацетиленовата инсталация се бракува, в 10-дневен срок ползвателят ѝ е длъжен да уведоми за това органа за технически надзор, пред който е регистрирана.

Чл. 286е. (Нов - ДВ, бр. 85 от 2006 г.) Органите за технически надзор по чл. 277, ал. 1, т. 2 уведомяват всяка година до 31 януари ГД „ИДТН” за регистрираните и сметите от регистрация през предходната година ацетиленови инсталации и ацетиленопроводи към тях.

Раздел III

(Отм. - ДВ, бр. 85 от 2006 г.)

Пускане в експлоатация

Чл. 287. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 114 от 2003 г., отм., бр. 85 от 2006 г.).

Чл. 288. (Изм. - ДВ, бр. 114 от 2003 г., отм., бр. 85 от 2006 г.).

Чл. 289. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 114 от 2003 г., отм., бр. 85 от 2006 г.).

Чл. 290. (Отм. - ДВ, бр. 85 от 2006 г.).

Чл. 291. (Изм. - ДВ, бр. 114 от 2003 г., отм., бр. 85 от 2006 г.).

Раздел IV

Проверки и технически прегледи на ацетиленови инсталации

Чл. 292. (1) (Изм. - ДВ, бр. 85 от 2006 г.) Инспекторите на ГД „ИДТН” извършват най-малко един път в годината проверка на обектите, в които се експлоатират ацетиленови инсталации, която обхваща:

1. външен преглед на състоянието на ацетиленовата инсталация и тръбопроводите;
2. наличието на персонал с необходимата квалификация;
3. спазването на изискванията на тази наредба;
4. поддържането в изправност на инсталацията;
5. наличието на документацията, която трябва да се води и съхранява на обекта;
6. (изм. - ДВ, бр. 85 от 2006 г.) документите от прегледите и изпитванията, чието извършване е задължение на ползвателя.

НАРЕДБА ЗА УСТРОЙСТВОТО, ЕКСПЛОАТАЦИЯТА И ТЕХНИЧЕСКИЯ НАДЗОР НА АЦЕТИЛЕНОВИ УРЕДБИ

(2) (Изм. - ДВ, бр. 85 от 2006 г.) Инспекторите на ГД „ИДТН” съставят акт за резултатите от извършената проверка, който връчват срещу подпис на ползвателя на ацетиленовата инсталация или на негов представител.

Чл. 293. (Изм. - ДВ, бр. 85 от 2006 г.) (1) Органите за технически надзор извършват следните технически прегледи на регистрираните ацетиленови инсталации и ацетиленопроводите към тях:

1. първоначални - след регистрирането им;
2. периодични - най-малко веднъж на 3 години;
3. периодични с хидравлично изпитване - най-малко веднъж на 6 години;
4. след преустройство;
5. когато не са експлоатирани повече от една година;
6. след подмяна или ремонт на елементи под налягане;
7. след демонтиране и монтиране на ново място;
8. по искане на ползвателя на ацетиленовата инсталация.

(2) За извършване на техническите прегледи по ал. 1, т. 1, 4 - 8 ползвателите на ацетиленовите инсталации са длъжни да отправят писмено заявление до органите за технически надзор, които са регистрирали инсталациите. Прегледите се извършват в двуседмичен срок от получаване на заявлението.

(3) Инспекторите на ГД „ИДТН” могат да извършват внезапни технически прегледи и проверки на ацетиленовите инсталации и на предприятията и обектите, в които те се експлоатират.

Чл. 294. (1) (Изм. - ДВ, бр. 85 от 2006 г.) Датите за извършване на периодичните технически прегледи се определят от органите за технически надзор и се съобщават един месец предварително на ползвателя на ацетиленовата инсталация.

(2) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 85 от 2006 г.) Допуска се удължаване до 6 месеца на определените в чл. 293, ал. 1, т. 2 и 3 срокове по писмено искане на ползвателя на ацетиленовата инсталация, в което той предлага нова дата за извършване на периодичен преглед и технически и организационни мерки за осигуряване на безопасната експлоатация в този срок.

Чл. 295. (Изм. - ДВ, бр. 85 от 2006 г.) До определената дата за извършване на техническия преглед ползвателят на ацетиленовата инсталация трябва да осигури спиране, почистване и възможност за съответния преглед на съоръженията.

Чл. 296. (Изм. - ДВ, бр. 85 от 2006 г.) (1) При първоначалния технически преглед се извършва:

1. проверка за наличието на маркировка за съответствие със съществените изисквания на съответната наредба по чл. 7 ЗТИП;
2. проверка за съответствието на ацетиленовата инсталация и ацетиленопроводите към нея с документите по чл. 286, ал. 2 или 3;
3. вътрешен и/или външен оглед;
4. изпитвания съгласно глава пета.

(2) Не се извършват изпитвания по ал. 1, т. 4 на ацетиленови инсталации, които са пуснати на пазара в сглобен вид, ако не са изминали повече от 12 месеца от датата на издаване на декларацията за съответствие по чл. 286, ал. 2, т. 4 и ако при огледите по ал. 1, т. 3 не се установят повреди или неизправности.

Чл. 297. (Изм. - ДВ, бр. 85 от 2006 г.) При техническите прегледи по чл. 293, ал. 1, т. 2 се извършват проверките и огледите по чл. 296, ал. 1, т. 2 и 3, а при техническите прегледи по чл. 293, ал. 1, т. 3, 4 - 8 - проверките и изпитванията по чл. 296, ал. 1, т. 2 - 4.

Чл. 297а. (Нов - ДВ, бр. 85 от 2006 г.) (1) След извършване на първоначален технически преглед органите за технически надзор заверяват с подпис и печат ревизионната книга по чл. 286, ал. 2, т. 1, предават я на ползвателя за съхранение и издават акт за първоначален технически преглед, който съдържа:

1. вида на извършените проверки и изпитвания и резултатите от тях;

2. заключение за годността на ацетиленовата инсталация за безопасна експлоатация;

3. разрешение или отказ за пускане в експлоатация - за ацетиленови инсталации, за които няма наредби по чл. 7 ЗТИП;

4. срока за извършване на периодичен технически преглед.

(2) Актът по ал. 1 се предоставя на ползвателя срещу подпис.

Чл. 297б. (Нов - ДВ, бр. 85 от 2006 г.) (1) Органите за технически надзор записват резултатите от техническите прегледи по чл. 293, ал. 1, т. 2 - 8 в ревизионните книги на ацетиленовите инсталации и ацетиленопроводите към тях чрез попълване на ревизионен акт, който съдържа:

1. констатираните неизправности, нарушения и други несъответствия с изискванията на наредбата и/или техническата документация на ацетиленовата инсталация;

2. заключение за годността на съоръжението за по-нататъшна безопасна експлоатация и при какви условия може да се експлоатира;

3. срока за следващия периодичен преглед.

(2) Ползвателите са длъжни да предоставят ревизионните книги на ацетиленовите инсталации при поискване от органите за технически надзор.

(3) Инспекторите на ГД „ИДТН“ могат да записват в ревизионните книги предписанията по чл. 49, ал. 1, т. 1 ЗТИП.

(4) Когато при техническите прегледи по чл. 293, ал. 1 органите за технически надзор по чл. 277, ал. 1, т. 2 установят, че ацетиленовата инсталация не е годна за по-нататъшна безопасна експлоатация, са длъжни писмено да уведомят за това регионалния отдел на ГД „ИДТН“.

Чл. 297в. (Нов - ДВ, бр. 85 от 2006 г.) (1) Инспекторите на ГД „ИДТН“ писмено разпореждат спиране експлоатацията на ацетиленовите инсталации и ацетиленопроводите към тях, когато:

1. не са регистрирани пред органите за технически надзор или се експлоатират без издадено разрешение за пускане в експлоатация, когато такова се изисква;

2. не им е извършен технически преглед съгласно чл. 293;

3. в акта за първоначален технически преглед или в ревизионен акт е вписано заключение, че инсталацията не е годна за безопасна експлоатация;

4. устройството или експлоатацията им престанат да съответстват на техническата им документация или на изискванията на наредбата или са констатирани повреди или неизправности, които не осигуряват безопасната експлоатация на инсталацията;

5. нямат нанесена маркировка за съответствие със съществените изисквания на съответната наредба по чл. 7 ЗТИП.

(2) Разпореждането по ал. 1 може да бъде вписано в акта за първоначален технически преглед или в ревизионната книга на съоръжението или да се съдържа в писмена заповед.

(3) След отстраняване на причините, поради които съоръжението е спряно от експлоатация, инспекторите на ГД „ИДТН“ разрешават експлоатацията му с писмена заповед или с вписване в ревизионната книга.

Чл. 297г. (Нов - ДВ, бр. 85 от 2006 г.) (1) При появата на дефекти или износване на елементите на ацетиленовата инсталация или когато са нарушени други изисквания за безопасност, посочени в документацията ѝ, ползвателят може да поиска от органите за технически надзор разрешение за експлоатация на ацетиленовата инсталация при други условия или с по-ниски параметри.

(2) Към искането по ал. 1 се прилагат необходимите изчисления, протоколи от изпитвания и експертни заключения, които доказват, че инсталацията може да работи безопасно при новите условия и/или параметри.

НАРЕДБА ЗА УСТРОЙСТВОТО, ЕКСПЛОАТАЦИЯТА И ТЕХНИЧЕСКИЯ НАДЗОР НА АЦЕТИЛЕНОВИ УРЕДБИ

Чл. 297д. (Нов - ДВ, бр. 85 от 2006 г.) Органите за технически надзор и ползвателите на ацетиленовите инсталации и ацетиленопроводите към тях съставят досие на всяко съоръжение и го съхраняват до бракуването на съоръжението. Досието съдържа:

1. документите, представени при регистрацията;
2. актовете за технически прегледи и другите документи, издадени от органите за технически надзор;
3. чертежите, изчисленията, удостоверенията за качеството на вложените материали и съставни части, протоколите от извършени изпитвания и другите документи за извършените ремонти и преустройства.

Глава осма ОБСЛЕДВАНЕ НА АВАРИИ И ЗЛОПОЛУКИ

Чл. 298. (1) (Изм. - ДВ, бр. 85 от 2006 г.) За всяка авария или злополука, възникнала при експлоатацията на ацетиленова инсталация, нейният ползвател уведомява незабавно регионалния отдел на ГД „ИДТН”, като до пристигането на негови инспектори взема мерки за оказване на помощ на пострадалите и за предотвратяване развитието на аварията.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 85 от 2006 г.) Ползвателят е длъжен да запази непроменена обстановката, създадена при аварията или злополуката, до идването на инспекторите на ГД „ИДТН”, ако това не създава допълнителна опасност за развитие на аварията или за възникване на нови злополуки. Когато се наложи изменение на обстановката, ползвателят представя на инспекторите писмена справка за извършените изменения и за причините, наложили това.

Чл. 299. Инспекторите на ГД „ИДТН” обследват причините за възникването на аварията или злополуката. За резултатите от обследването се съставя протокол.

Глава девета (Нова - ДВ, бр. 85 от 2006 г.) ВПИСВАНЕ В РЕГИСТЪРА НА ЛИЦАТА, КОИТО ИЗВЪРШВАТ ПОДДЪРЖАНЕ, РЕМОНТИРАНЕ И ПРЕУСТРОЙВАНЕ НА АЦЕТИЛЕНОВИ ИНСТАЛАЦИИ И СЪОРЪЖЕНИЯТА КЪМ ТЯХ

Чл. 300. (Нов - ДВ, бр. 85 от 2006 г.) (1) Лицата, които кандидатстват за вписване в регистъра по чл. 36, ал. 1 ЗТИП за извършване на дейности по поддържане, ремонтване и преустройство на ацетиленови инсталации и съоръженията към тях, трябва да отговарят на изискването на чл. 36, ал. 2, т. 1 ЗТИП и:

1. да разполагат със следния нает по трудово правоотношение персонал:
  - а) лице с висше техническо образование, което да контролира качеството на влаганите материали и спазването на изискванията на проектната документация и на наредбата;
  - б) лице с не по-ниско от средно професионално образование, което да контролира прилагането на процедурите за изпълнение на неразглобяеми съединения; лицата, които ще контролират изпълнението на заваръчните съединения, трябва да отговарят и на изискванията на БДС EN 719;
  - в) заварчици с правоспособност „заварчик на тръби” и притежаващи сертификат, издаден от лице по чл. 152, ал. 1;
  - г) лица с професия „машинен монтьор” или „монтьор на енергийни съоръжения и инсталации” - в зависимост от дейностите и видовете ацетиленови инсталации и съоръжения към тях, за които кандидатства;
2. да притежават:
  - а) българските стандарти за ацетиленовите инсталации и съоръженията към тях, които ще поддържат, ремонтват или преустроят;
  - б) инструкции за работа за провеждане на техническо обслужване на съоръженията, които ще поддържат;

ВПИСВАНЕ В РЕГИСТЪРА НА ЛИЦАТА, КОИТО ИЗВЪРШВАТ ПОДДЪРЖАНЕ, РЕМОНТИРАНЕ И ПРЕУСТРОЙВАНЕ НА АЦЕТИЛЕНОВИ ИНСТАЛАЦИИ И СЪОРЪЖЕНИЯТА КЪМ ТЯХ

в) инструкции за работа за осъществяване на контрол за изпълнение на изискванията, заложен в проекта и в технологичната документация, за прилагане на процедурите за изпълнение на неразглобемите съединения и за контрол на съответствието на вложените материали с проекта и тяхната проследимост;

3. да разполагат със:

а) апарати и машини за заваряване на метали;

б) машини и приспособления за подготовка на краищата на заваряваните елементи;

в) помпа за хидравлично изпитване, газсигнализатор и калибрирани манометри с клас на точност и обхват в зависимост от работните параметри на ацетиленовите инсталации и съоръженията към тях, за които кандидатстват;

г) шлосерски инструменти, измервателни уреди за геометрични размери и други машини, съоръжения и уреди с обхват, технически характеристики и предназначение в зависимост от предвидените в инструкциите по т. 2, букви „б” и „в” технологични операции и според вида и работните параметри на ацетиленовите инсталации и съоръженията към тях, за които кандидатстват.

(2) Допуска се лица от персонала по ал. 1, т. 1 да не са наети по трудово правоотношение, ако:

1. са неограничено отговорни съдружници, когато заявителят е събирателно или командитно дружество, или

2. заявителят е едноличен търговец и самият той е включен в персонала по ал. 1, т. 1.

Чл. 301. (Нов - ДВ, бр. 85 от 2006 г.) (1) Лицата по чл. 300, ал. 1 отправят до председателя на ДАМТН чрез регионалните отдели на ГД „ИДТН” писмено заявление, в което посочват дейностите и видовете, типа и техническите характеристики на ацетиленовите инсталации, за които кандидатстват.

(2) Към заявлението по ал. 1 се прилагат:

1. съдебно удостоверение за актуално състояние или актуално удостоверение за вписване в търговския регистър;

2. копие от картата за идентификация по регистър БУЛСТАТ;

3. копия от трудовите договори на персонала по чл. 300, ал. 1, т. 1;

4. копие от дружествения договор - в случаите по чл. 300, ал. 2, т. 1;

5. копия от документите за правоспособност и сертификатите на персонала по чл. 300, ал. 1, т. 1;

6. списък на нормативните актове, които ще прилагат при осъществяване на дейността си, и стандартите по чл. 300, ал. 1, т. 2, буква „а”;

7. инструкциите за работа по чл. 300, ал. 1, т. 2, букви „б” и „в”;

8. списък на уредите, машините и съоръженията по чл. 300, ал. 1, т. 3;

9. документ за платена държавна такса по чл. 19 от Тарифа № 11 за таксите, които се събират в системата на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор по Закона за държавните такси, утвърдена с Постановление № 97 на Министерския съвет от 1999 г. (обн., ДВ, бр. 50 от 1999 г.; изм. и доп., бр. 10 от 2000 г., бр. 94 и 115 от 2002 г., бр. 17 и 19 от 2003 г.; попр., бр. 27 от 2003 г.; изм. и доп., бр. 33 и 49 от 2003 г., бр. 32 и 104 от 2004 г. и бр. 15 от 2006 г.).

Чл. 302. (Нов - ДВ, бр. 85 от 2006 г.) (1) В срок 15 дни от получаване на заявлението по чл. 301, ал. 1 инспекторите на регионалния отдел на ГД „ИДТН” извършват проверка на приложените към него документи.

(2) Ако при проверката по ал. 1 се установи липса на някой от документите по чл. 301, ал. 2, на заявителя се дава възможност допълнително да ги представи в срок не по-дълъг от 15 дни. Инспекторите на регионалния отдел на ГД „ИДТН” проверяват допълнително представените документи в срок 7 дни от получаването им.

НАРЕДБА ЗА УСТРОЙСТВОТО, ЕКСПЛОАТАЦИЯТА И ТЕХНИЧЕСКИЯ НАДЗОР НА АЦЕТИЛЕНОВИ УРЕДБИ

(3) Ако при проверката по ал. 1 или 2 не се установи несъответствие с някое от изискванията на чл. 300, в срок 15 дни от приключването ѝ инспекторите извършват проверка на място на заявителя.

(4) За резултатите от проверките по ал. 1, 2 и 3 се съставя протокол, който в 5-дневен срок от приключването на последната проверка началникът на регионалния отдел на ГД „ИДТН” представя на председателя на ДАМТН или на оправомощено от него длъжностно лице от ГД „ИДТН”.

(5) В 10-дневен срок от получаването на протокола по ал. 4 председателят на ДАМТН или оправомощеното от него длъжностно лице от ГД „ИДТН” вписва заявителя в регистъра по чл. 36, ал. 1 ЗТИП и издава удостоверение за вписването му, когато заявителят отговаря на изискванията на чл. 300, или мотивирано отказва регистрацията, когато заявителят не отговаря на изискванията на чл. 300.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. По смисъла на наредбата:

1. „Ацетиленова генераторна станция” е стационарно оборудване, предназначено за получаване, съхраняване, почистване и транспортиране на ацетилен към потребител или пълначна станция за ацетиленови бутилки.

2. „Ацетиленови инсталации за ниско налягане” са ацетиленови инсталации с работно налягане до 0,02 МРа.

3. „Ацетиленови инсталации за средно налягане” са ацетиленови инсталации с работно налягане от 0,02 до 0,15 МРа.

4. „Ацетиленови инсталации за високо налягане” са ацетиленови инсталации с работно налягане над 0,15 МРа.

5. „Ацетиленова инсталация от I група” е инсталация, при която запълването с карбид е до 10 кг.

6. „Ацетиленова инсталация от II група” е инсталация, при която запълването с карбид е над 10 кг.

7. „Ацетиленов генератор” е съоръжение от ацетиленовата инсталация, предназначено за получаване на ацетилен.

8. „Бункер за карбид” е съд, предназначен за херметическо зареждане на генератор за производство на ацетилен от калциев карбид.

9. „Дозатор за карбид” е съд, свързан с пространството на газообразувателя, с който се дозира подаването на карбид за газификация.

10. „Газообразувател” е съд, в който се извършва газификация на карбид при взаимодействието му с вода.

11. „Газголдер” е резервоар, отделен от газообразувателя и предназначен за съхранение на получения ацетилен и за регулиране на газификацията.

12. „Номинална производителност” е количеството ацетилен, което се получава при газификация за единица време при отделяне на 250 дм³ газ от 1 кг карбид.

13. „Генератор по „сух способ” е ацетиленов генератор, в който след газификацията се получава прахообразен калциев хидроокис.

14. „Генератор по „мокър способ” е ацетиленов генератор, в който след газификацията се получава суспензия от калциев хидроокис.

15. „Генератор тип „вода върху карбид” е генератор по „мокър способ”, в който газификацията се осъществява при свободно падане на карбид във вода.

16. „Генератор тип „потопяне на карбид във вода” е генератор по „мокър способ”, в който газификацията се осъществява при потопяне във вода на карбид в кошница.

17. „Генератор тип „карбид върху вода” е генератор по „мокър способ” или по „сух способ”, в който газификацията се осъществява при подаване на вода върху карбид.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

---

18. „Предпазен затвор” е устройство, което предотвратява проникването през него на ацетилено-въздушен или ацетилено-кислороден пламък, както и на въздух и кислород от страната на консуматора на газ.

19. „Течностен предпазен затвор” е устройство, в което се извършва гасене на пламъка чрез разпределяне на газовия поток в слой от течност.

20. „Сух предпазен затвор” е устройство, в което гасенето на пламъка се извършва чрез използването на пламогасящи елементи с размер на каналите (порите) по-малък от критичния диаметър за гасене на пламъка.

21. „Огнепреградител” е устройство, което предотвратява проникването на пламък в съоръженията.

22. „Отсекателно устройство” е устройство, което прекъсва подаването на ацетилен и се задейства от повишаване на налягането или температурата в резултат на взрив на ацетилено-кислородната или ацетилено-въздушната смес или разпадането на ацетилен.

23. „Пламогасящ елемент” е устройство, което задържа разпространяването на пламъка в продължение на време, достатъчно за задействане на отсекателното устройство.

24. „Обратен клапан” е устройство, което предотвратява постъпването на газ от страната на консумацията.

25. „Ацетиленова бутилкова инсталация” е съоръжение, предназначено за едновременно подаване на ацетилен от две или повече отделни или съединени в група бутилки, което се състои от следните части: бутилки, гъвкав съединителен тръбопровод или гъвкав маркуч, манометър на възела, намиращ се под високо налягане, с обхват 4,0 МРа, редуцир-вентил, манометър на възела, намиращ се под средно налягане, с обхват 0,25 МРа, предпазен вентил, централен предпазен затвор, спирателна арматура в края на инсталацията, събирателен тръбопровод, главна спирателна арматура, спирателна арматура за бутилката и опорна конструкция за закрепване на инсталацията и бутилките.

26. „Малка бутилкова инсталация” е бутилкова инсталация, предназначена за присъединяване на не повече от шест действащи бутилки.

27. „Предпазно устройство” е устройство, предотвратяващо опасни експлоатационни състояния или разрушаване на съоръженията за производство на ацетилен при авария, свързана с повишаване или понижаване на налягането или възпламеняване на ацетилен.

28. „Пламоотсекателно устройство” е устройство, което прекратява разпространението на пламъка чрез механично затваряне на канала за разход на газ преди приближаването на фронта на пламъка.

29. „Пламогасящо устройство” е устройство, което предотвратява проникването на пламък в защитаваното оборудване чрез изгасяването му в пламъкогасящ елемент.

30. „Устройство срещу получаване на вакуум” е устройство, което предотвратява понижаването на налягането в защитаваното оборудване под определена граница чрез преустановяване разхода на газ.

31. „Устройство срещу получаване на вакуум с принудителна блокировка” е устройство, което при определена долна граница на налягането автоматично затваря канала за разход на газ, който може да се отвори повторно само ръчно.

32. „Газоразпределителен пост” е отклонение на ацетиленопровода, снабдено с предпазен затвор, спирателна арматура и ако е необходимо - с контролни уреди, служещо за подаване на ацетилен към инструмента за газопламъчна обработка.

33. „Устройство за прекратяване на газовия поток, сработващо при изменение на температурата” е елемент на течностния предпазен затвор с пламогасящо устройство или огнепреградител, който, ако се намира на повърхността на пламъкогасящия елемент, прекъсва притока на газ преди газът да се възпламени от страна на входа на газ в предпазното устройство.

НАРЕДБА ЗА УСТРОЙСТВОТО, ЕКСПЛОАТАЦИЯТА И ТЕХНИЧЕСКИЯ НАДЗОР НА АЦЕТИЛЕНОВИ УРЕДБИ

34. „Устройство за прекъсване на газовия поток, сработващо при изменение на налягането” е елемент от течността предпазен затвор с пламогасящо устройство или огнепреградител, който от ударната вълна, навлизаща от страна на изхода на газ, прекъсва газовия поток.

35. (Нова - ДВ, бр. 85 от 2006 г.) „Преустройство” е всяка промяна в предназначението, конструкцията или работните параметри на ацетиленовата инсталация или съоръженията към нея.

36. (Нова - ДВ, бр. 85 от 2006 г.) „Ремонт” е дейност, при която чрез технически методи се възстановява ацетиленовата инсталация или съоръжение към нея или техни елементи до състояние, в което те могат да функционират безопасно при максималните им проектни параметри.

37. (Нова - ДВ, бр. 85 от 2006 г.) „Поддържане” е дейност, при която чрез технически методи се запазва техническото състояние на ацетиленовата инсталация или съоръжение към нея, при което те могат да функционират безопасно.

§ 2. Съдовете под налягане, работещи с максимално допустимо налягане над 0,05 МРа, към ацетиленовите инсталации, за които са определени съществени изисквания в наредбите на Министерския съвет, приети на основание чл. 7, ал. 1 от Закона за техническите изисквания към продуктите, се пускат на пазара и/или в действие по реда на тези наредби.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ 3. Наредбата се приема на основание чл. 31, ал. 1 от Закона за техническите изисквания към продуктите и влиза в сила един месец след обнародването ѝ в „Държавен вестник”.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА към Постановление № 275 на Министерския съвет от 29 ноември 2002 г. за приемане на Наредба за единиците за измерване, разрешени за използване в Република България (ДВ, бр. 115 от 2002 г.)

Параграф единствен. Навсякъде думите „председателят на Държавната агенция по стандартизация и метрология”, „председателя на Държавната агенция по стандартизация и метрология”, „председателя на ДАСМ”, „председателя на ДАСМ”, „Държавната агенция по стандартизация и метрология” и „ДАСМ” се заменят съответно с „председателят на Държавната агенция за метрология и технически надзор”, „председателя на Държавната агенция за метрология и технически надзор”, „председателя на ДАМТН”, „председателя на ДАМТН”, „Държавната агенция за метрология и технически надзор” и „ДАМТН” в следните нормативни актове:

25. Наредбата за устройството, експлоатацията и техническия надзор на ацетиленови уредби, приета с Постановление № 187 на Министерския съвет от 2001 г. (ДВ, бр. 66 от 2001 г.).

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към Постановление № 109 на Министерския съвет от 8 май 2006 г. за приемане на Устройствен правилник на Българския институт по метрология (ДВ, бр. 40 от 2006 г., в сила от 5.05.2006 г.)

§ 2. Навсякъде думите „Държавната агенция за метрология и технически надзор” се заменят с „Държавната агенция за метрологичен и технически надзор” в следните нормативни актове:

ЗАКЛЮЧИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

---

4. Наредбата за устройството, експлоатацията и техническия надзор на ацетиленови уредби, приета с Постановление № 187 на Министерския съвет от 2001 г. (обн., ДВ, бр. 66 от 2001 г.; изм. и доп., бр. 115 от 2002 г. и бр. 114 от 2003 г.);

**НАРЕДБА ЗА УСТРОЙСТВОТО, ЕКСПЛОАТАЦИЯТА И ТЕХНИЧЕСКИЯ НАДЗОР
НА АЦЕТИЛЕНОВИ УРЕДБИ**

Приложение № 1
към чл. 51, ал. 1
(Изм. - ДВ, бр. 114 от 2003 г.)

Вътрешен диаметър на ацетиленопровод за средно налягане

Допустимо работно налягане, МРа	0,15	0,11	0,09	0,08	0,07	от 0,02 до 0,06
Вътрешен диаметър не по-голям от, мм	50	60	70	80	90	100

**НАРЕДБА ЗА УСТРОЙСТВОТО, ЕКСПЛОАТАЦИЯТА И ТЕХНИЧЕСКИЯ НАДЗОР
НА АЦЕТИЛЕНОВИ УРЕДБИ**

Приложение № 2
към чл. 52

Минимални дебелини на стените на ацетиленопроводите

Външен диаметър на тръбите, мм	Минимална дебелина на стената на тръбата, мм	
	при надземно полагане не по-малка от:	при подземно полагане не по-малка от:
До 45	2,5	3,5
Над 45 до 76	3,0	4,0
Над 76 до 89	3,5	4,5
Над 89 до 133	4,0	5,0
Над 133 до 159	4,5	5,5

**Хоризонтални разстояния между надземни ацетиленопроводи
и сгради и жп линии**

Сгради и жп линии	Разстояние от ацетиленопроводите в м не по-малко от:
Негорими сгради	не се ограничава
Горими сгради	2,0
Сгради с взривоопасно производство	3,0
Жп линии (от оста)	3,0

НАРЕДБА ЗА УСТРОЙСТВОТО, ЕКСПЛОАТАЦИЯТА И ТЕХНИЧЕСКИЯ НАДЗОР НА АЦЕТИЛЕНОВИ УРЕДБИ

Приложение № 4
към чл. 63 и чл. 76, ал. 2

Разстояния между надземни ацетиленопроводи или газоразпределителни постове до електрически проводници и кабели, съобщителни линии и източници на открит огън

Източник на опасност	Разстояние от ацетиленопроводите в м не по-малко от:
Изолирани проводници и кабели	0,5
Съобщителни линии	0,25
Неизолирани проводници и други източници, при които е възможно искрообразуване (шинопроводи, тролейни електрозахранвания, пускова апаратура)	1,0
Източници на открит пламък (заваръчна дъга, газова горелка и др.)	1,5

Забележки:

1. Допуска се намаляване наполовина на посочените в таблицата разстояния до успоредно разположени електрокомуникации, при условие че ацетиленопроводите са затворени в метална тръба с хлабина между тръбите не по-малка от 20 мм.

2. При пресичане на ацетиленопроводите от електрокомуникации посоченото в таблицата разстояние може да бъде намалено до 0,25 м, при условие че ацетиленопроводите са затворени в метална тръба с хлабина между тръбите не по-малка от 20 мм.

3. Разстоянието между ацетиленопроводи и електропроводи, затворени в метален кожух, се допуска да се намали до 0,25 м.

**НАРЕДБА ЗА УСТРОЙСТВОТО, ЕКСПЛОАТАЦИЯТА И ТЕХНИЧЕСКИЯ НАДЗОР
НА АЦЕТИЛЕНОВИ УРЕДБИ**

Приложение № 5
към чл. 64

**Минимално допустими хоризонтални разстояния между подземни
ацетиленопроводи и съоръжения**

Съоръжение	Разстояние в м не по-малко от:	
	ацетиленопровод за ниско и средно налягане	ацетиленопровод за високо налягане
Стени на сгради, имащи изби, тунели, канали и шахти с различно предназначение	3,0	5,0
Стени на сгради, които нямат изби	1,5	2,5
Горски насаждения	2,0	2,0
Кабели	1,0	1,0
Вътрешнозаводски жп линии (от оста)	3,5	3,5
Водоснабдителни тръбопроводи, канализации и канали за отпадъчни води	1,0	1,0
Наземни кранови пътища	1,5	1,5

Забележка. Допуска се намаляване наполовина на разстоянията, посочени в таблицата, при полагане на ацетиленопроводите в метална тръба.

**НАРЕДБА ЗА УСТРОЙСТВОТО, ЕКСПЛОАТАЦИЯТА И ТЕХНИЧЕСКИЯ НАДЗОР
НА АЦЕТИЛЕНОВИ УРЕДБИ**

Приложение № 6
към чл. 65

Височина на надземни ацетиленопроводи над съоръжения

Наименование на съоръженията, над които преминават ацетиленопроводи	Височина в м не по-малка от:
В местата, предназначени за преминаване на пешеходци	2,2
В свободните територии извън местата за преминаване на транспортни средства и хора	0,5
В местата на пресичане на автомобилни пътища	5,5
В местата на пресичане на неелектрифицирани жп линии (до глава релса)	5,6
В местата на пресичане на електрифицирани жп линии и трамваи (до глава релса)	7,3
В местата на пресичане на контактни мрежи на тролейбуси	7,3
В местата на пресичане на вътрешнозаводски жп линии за превозване на разтопен чугун или гореща шлака (до глава релса)	10,0
Също, но при ацетиленопровод с топлинна защита	6,0

**НАРЕДБА ЗА УСТРОЙСТВОТО, ЕКСПЛОАТАЦИЯТА И ТЕХНИЧЕСКИЯ НАДЗОР
НА АЦЕТИЛЕНОВИ УРЕДБИ**

Приложение № 7
към чл. 127

Широчина на охранителната зона за ацетиленови станции

Наименование на съоръжението	Широчина на охранителната зона, м
Генераторни отделения на ацетиленови станции с производителност до 20 м ³ /ч	50
Генераторни отделения на ацетиленови станции с производителност над 20 м ³ /ч	75
Ацетиленови пълначни станции и складове за бутилки	50